

JAUNIMO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO SAVIVALDYBĖSE KOKYBĖS VERTINIMAS

KELMĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS VERTINIMO ATASKAITA

2010 m.

Vilnius

TURINYS

ĮVADAS	3
VERTINIMO INDIKATORIŲ APRAŠYMAS	5
VERTINIMO SKALĖ.....	17
VERTINIMO PROCESAS IR PROCEDŪROS.....	18
VERTINTOJŲ GRUPĖ	19
DETALŪS JAUNIMO POLITIKOS VERTINIMO APRAŠAI.....	20
VERTINIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS	31
PRIEDAI.....	42
KITI INFORMACIJOS ŠALTINIAI.....	44

IVADAS

Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagal 2007-2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksnių programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“ priemonę „Bendradarbiavimo tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas“ (VP1-4.1-VRM-07-V) įgyvendina projektą „Partnerystės tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas įgyvendinant integruotą jaunimo politiką“.

Įgyvendinant šį projektą siekiama stiprinti valstybinių sektorių, dirbančių jaunimo politikos srityje ir nevyriausybinių sektorių, dirbančių su jaunimu. Kartu kurti, skatinti ir stiprinti bendradarbiavimo formas tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių.

Projekto įgyvendinimo metu nacionaliniu lygmeniu rengiamos metodikos, tyrimai, analizės, vertinimai, koncepcijos, rekomendacijos, mokymo programos, jaunimo politikos įgyvendinimą tobulinančios sistemos, įvairūs renginiai. Siekiant užtikrinti kuriamų projektų rezultatų kokybę pasitelkiama tarptautinė patirtis. Į regioninį lygmenį perkeliama nacionaliniame lygmenyje sukurti projekto produktai, juos išbandant ir įvertinant vykdomų veiklų efektyvumą savivaldybėse – partnerėse.

Vienas svarbiausių vykdomo projekto veiklos įvertinimo rodiklių yra pirminis jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimas, kuris yra atliekamas pirmoje projekto įgyvendinimo dalyje visose projekte dalyvaujančiose savivaldybėse: Klaipėdos miesto, Jonavos rajono, Šiaulių miesto, Kelmės rajono, Telšių rajono, Lazdijų rajono, Skuodo rajono.

VšĮ „Savivaldos plėtros institutas“ laimėjo viešąjį pirkimą ir 2010 m. birželio 11 dieną pasirašė sutartį su Jaunimo reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (sutarties Nr. 3F-19-(6.26)) dėl jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimų. Šia sutartimi Savivaldos plėtros institutas įsipareigojo, vadovaujantis Jaunimo politikos įgyvendinimo savivaldybėse kokybės vertinimo metodika, patvirtinta LR socialinės apsaugos ir darbo ministro 2008 m. gegužės 19 d. įsakymu Nr. A1-157, kuri buvo patobulinta, atlikti jaunimo politikos savivaldybėse kokybės pirminius ir baigiamuosius vertinimus septyniose savivaldybėse (Klaipėdos miesto, Jonavos rajono, Šiaulių miesto, Kelmės rajono, Telšių rajono, Lazdijų rajono, Skuodo rajono).

VERTINIMO TIKSLAS – visapusiškai įvertinti jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybėje.

UŽDAVINIAI:

1. Vertinimo instrumento paruošimas, adaptuojant metodiką periodiniam vertinimui;
2. Vertintojų grupės sudarymas ir fokus grupės tyrimo atlikimas;
3. Vertinimo rezultatų apibendrinimas ir rekomendacijų efektyvesniam jaunimo politikos įgyvendinimui parengimas.

Vertinimo rezultatas – parengta ataskaita, kurioje detalai aprašyta esama jaunimo situacija savivaldybėje, išanalizuotos vykdomos jaunimo politikos silpnosios ir stipriosios pusės bei pateiktos rekomendacijos. Šis dokumentas turėtų tapti atspirties tašku faktais grįstos jaunimo politikos įgyvendinimui kiekvienoje savivaldybėje. Dokumentas bus naudojamas Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos projekto „Partnerystės tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių skatinimas įgyvendinant integruotą jaunimo politiką“ įgyvendinimo efektyvumui vertinti, kadangi projekto pabaigoje bus atliekami pakartotiniai projekto savivaldybių vertinimai – vertinamas rekomendacijų įgyvendinimas bei situacijos pasikeitimo rodikliai.

Vertinimo ataskaitoje naudoti sutrumpinimai:

- JRD, Departamentas – Jaunimo reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- Institutas – Savivaldos plėtros institutas;
- EEE – Europos ekonominė erdvė;
- JRT – Jaunimo reikalų taryba;
- JRK – Jaunimo reikalų koordinatorius;
- JTBA – Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo agentūra;
- VVG – Vietos veiklos grupė.

VERTINIMO INDIKATORIŲ APRAŠYMAS

Atnaujintoje jaunimo politikos savivaldybėse kokybės vertinimo metodikoje numatytos šios sudedamosios dalys: indikatoriai, temos ir galimi informacijos šaltiniai. Metodika sudaryta iš 9 indikatorių:

1. Jaunimo politikos formavimas bei įgyvendinimas,
2. Jaunimo dalyvavimas,
3. Parama jaunimui,
4. Jaunimo neformalus ugdymas, jaunimo mokymai ir konsultavimas,
5. Tyrimai jaunimo klausimais ir stebėseną,
6. Jaunimo informavimas,
7. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas (jaunimo politikos integralumas),
8. Jaunimo politikos vertinimas ir inovacijos vykdant jaunimo politiką savivaldybėje,
9. Tarptautinių ryšių ir bendradarbiavimo palaikymas.

Kiekviename indikatoriuje yra numatytos 1-5 temos, kurios turėtų būti nagrinėjamos, siekiant atskleisti indikatorių esmę ir galimi informacijos šaltiniai. Siekiant sisteminio ir racionalaus požiūrio į jaunimo politiką ir konsultacijų su JRD darbuotojais metu, buvo sutarta, kad vertinimo **metodikos skiltis „Tema“ yra per plati, kad būtų galima vienareikšmiškai vertinti jos kokybę, o skiltis „Galimi duomenų šaltiniai“ – per daug smulkmeniška. Todėl buvo įvestas tarpinis rodiklis, leidžiantis apjungti bendrus vardiklius turinčius „Galimus duomenų šaltinius“.** Žemiau pateikiame tarpinių vertinimo kriterijų (juos pavadino „Rodikliai“) detalizavimą kiekvienam vertinimo metodikos indikatoriui.

Indikatorius nr. 1. Jaunimo politikos formavimas bei įgyvendinimas

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
1.1. Teisės aktai, reglamentuojantys jaunimo politikos formavimą bei įgyvendinimą	Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos savivaldybės jaunimo politikos koncepcija	Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta savivaldybės jaunimo politikos koncepcija.
		Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos savivaldybės jaunimo politikos koncepcijos turinys.
	Jaunimo reikalų tarybos veiklos	Savivaldybės institucijų priimti teisės aktai dėl savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatų ir

	reglamentavimas	tarybos sudėties patvirtinimo.
		Savivaldybės institucijų dokumentai, kuriais atstovai deleguojami į savivaldybės jaunimo reikalų tarybą.
	Savivaldybės tarybos sprendimai dėl jaunimo politikos įgyvendinimo (programos, finansavimas)	Savivaldybės tarybos sprendimas dėl lėšų savivaldybės biudžete jaunimo politikai įgyvendinti.
		Savivaldybės institucijų leidžiami teisės aktai, užtikrinantys jaunimo politikos įgyvendinimą savivaldybėje.
1.2. Planavimo dokumentai	Savivaldybės jaunimo politikos strategija	Savivaldybės institucijų priimti teisės aktai dėl jaunimo politikos strategijos rengimo.
		Savivaldybės jaunimo politikos strategija.
		Savivaldybės jaunimo politikos strategijos turinys.
	Patvirtintos savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo programos	Savivaldybės institucijų priimti teisės aktai dėl jaunimo politikos programos rengimo.
		Savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo programa.
		Patvirtintos savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo programos turinys.
Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos planas	Patvirtintas Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos planas.	
	Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos plano turinys.	
1.3. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir valstybės tarnautojai, atsakingi už jaunimo politikos įgyvendinimą	Savivaldybės jaunimo reikalų taryba	Savivaldybės jaunimo reikalų taryba
		Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatai.
		Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos sudėtis
		Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos dokumentai.
		Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos dokumentų turinys.
	Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius arba jaunimo reikalų skyrius	Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius arba jaunimo reikalų skyrius
		Jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymas
		Jaunimo reikalų koordinatoriaus metų veiklos planas
		Teisės aktai, kuriais jaunimo reikalų koordinatoriui deleguojamos papildomos funkcijos
		Jaunimo reikalų koordinatoriaus teikti pasiūlymai savivaldybės institucijoms ir įstaigoms. Jaunimo reikalų koordinatoriaus pasiūlymų į kuriojus buvo atsižvelgta skaičius.
		Darbo grupių, komisijų skaičius į kurias savo kompetencijos klausimais įtrauktas jaunimo reikalų koordinatorius.
		Įsakymai dėl jaunimo reikalų koordinatoriaus

		skatinimo
	Jaunimo centras (-ai), kitos įstaigos	Jaunimo centras (-ai)

Indikatorius nr. 2. Jaunimo dalyvavimas

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
2.1. Jaunimo dalyvavimas savivaldoje pagal gyvenamąją teritoriją	Jaunimo dalyvavimas bendruomenių veikloje	Jaunimo dalyvavimas vietos bendruomenių pagal gyvenamąją teritoriją veikloje
		Jaunimo, įsitraukusio narystės pagrindu į bendruomenių pagal gyvenamąją teritoriją organizacijas, skaičius.
	Jaunimo, esančio bendruomenių pagal gyvenamąją teritoriją valdybose (tarybose), skaičius	
	Jaunimo pateiktų pasiūlymų ir iniciatyvų efektyvumas	Pasiūlymų skaičius per metus - pateiktų jaunų žmonių bendruomenių pagal gyvenamąją teritoriją organizacijai
2.2. Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje	Su jaunimu dirbančių organizacijų veikla, jos atitikimas jaunimo poreikiams	Savivaldybės teritorijoje registruotų su jaunimu dirbančių organizacijų skaičius.
		Savivaldybės teritorijoje veikiančių su jaunimu dirbančių organizacijų skaičius.
		Savivaldybės teritorijoje veikiančių su jaunimu dirbančių organizacijų įvairovė pagal siūlomas veiklas, veiklų tematikas (sporto, kultūros ir k.t.).
	Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų veikloje	Jaunimo, esančio religinių bendruomenių ir bendrijų nariais, skaičius.
		Jaunimo, esančio kitų, su jaunimu dirbančių organizacijų nariais, skaičius.
2.3. Jaunimo veikla	Jaunimo organizacijų įvairovė ir atitikimas jaunimo poreikiams	Savivaldybės teritorijoje registruotų jaunimo organizacijų skaičius.
		Savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo organizacijų skaičius.
		Jaunų žmonių, esančių jaunimo organizacijų nariais, skaičius.
		Jaunimo organizacijų įvairovė ir jų siūlomos veiklos atitiktis jaunimo poreikiams.
		Galimybės jauniems žmonėms dalyvauti jaunimo organizacijų veikloje jų gyvenamojoje vietoje.
	Neformalių grupių įvairovė ir atitikimas jaunimo poreikiams	Neformalių jaunimo grupių (jaunimo neformali grupė - susidaranti individų bendrų interesų pagrindu, veikianti ir pastebima (identifikuojama). bendruomenėje ne mažiau kaip 1 metus) veikiančių savivaldybės teritorijoje skaičius.
	Jaunimo aktyvumas	Jaunų žmonių įgyvendinamų iniciatyvų projektų,

	įgyvendinant ir dalyvaujant jaunimo veikloje	<p>programų skaičius.</p> <p>Jaunimo, dalyvaujančio jaunimo iniciatyvose, projektuose, programose, skaičius.</p>
2.4. Jaunimo savivalda formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, vaikų globos namuose	Jaunimo dalyvavimas formaliojo ir neformaliojo švietimo veikloje	Formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų skaičius savivaldybėje.
		Formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų savivaldybėje skaičius, kuriose veikia mokinių ir studentų savivaldos.
		Formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigų skaičius, kuriose mokinių ir studentų savivaldos dalyvauja organizuojant įstaigos veiklą ir rengiant bei įgyvendinant įvairius projektus.
		Pasiūlymų skaičius per metus pateiktų jaunų žmonių.
	Mokinių ir studentų savivaldos stiprinimas ir veiklos efektyvinimas	Projektų ir programų, skirtų mokinių ir studentų savivaldai stiprinti, skaičius ir joms įgyvendinti skirtos lėšos.
		Metodinė literatūra ir konsultacijos, padedančios užtikrinti mokinių ir studentų savivaldos stiprinimą.
		Darbas su formalaus ir neformalaus švietimo įstaigų vadovais, siekiant užtikrinti šiose įstaigose mokinių ir studentų savivaldos stiprinimą.
		Mokinių ir studentų savivaldos atstovų, dalyvavusių programose bei priemonėse, skirtose mokinių ir studentų savivaldai stiprinti, skaičius.
	Jaunimo dalyvavimas globos įstaigų veikloje	Globos įstaigų skaičius savivaldybėje.
		Globos įstaigų skaičius, kuriose jauni žmonės įtraukiami į sprendimų priėmimą dėl įstaigos veiklos.
Pasiūlymų skaičius per metus pateiktų jaunų žmonių globos įstaigose.		
2.5. Jaunimo dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje	Jaunimo ir jaunimo organizacijų dalyvavimas jaunimo politikos formavime	Savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo organizacijų sąjungų, atstovaujančių jaunų žmonių interesams skaičius.
		Jaunimo organizacijų iškeltų klausimų ir pasiūlymų savivaldybės jaunimo reikalų tarybai skaičius.
		Savivaldybės institucijų bei įstaigų pasitarimų, posėdžių, kuriuose būtų sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai ir į kuriuos buvo kviečiamas jaunimas, skaičius.
		Savivaldybės institucijų bei įstaigų pasitarimų, posėdžių, kuriuose būtų sprendžiami jaunimui aktualūs klausimai ir kuriuose dalyvavo jaunimas, Jaunimo atstovų pateiktų pasiūlymų skaičius ir turinys.

Jaunimo dalyvavimas jaunimo politikos įgyvendinime per jaunimo reikalų tarybą	Savivaldybėje veikianti regioninė jaunimo organizacijų taryba ir jos kompetencija.
	Jaunimo organizacijų, įeinančių į savivaldybėje veikiančios regioninės jaunimo organizacijų tarybos sudėtį, skaičius.
	Jaunimo atstovų skaičius savivaldybės jaunimo reikalų taryboje.

Indikatorius nr. 3. Parama jaunimui

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
3.1. Finansinė parama	Jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų finansavimo efektyvumas	Savivaldybės teritorijoje veikiančių jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų administravimo išlaidoms padengti skiriamos lėšos (skirstymo kriterijai, skiriamos sumos, finansuotų organizacijų skaičius ir kt.)
		Jaunimui palankių erdvių (centrų) priežiūra, steigimas, išlaikymas ir veiklų finansavimas.
		Lėšų skyrimas jaunimo ir su jaunu dirbančioms organizacijoms ilgalaikiam turtui įsigyti arba remontuoti (renovuoti) organizacijų patalpas (remontuotų (renovuotų) savivaldybės lėšomis patalpų skaičius. Įsigytos įrangos ir ilgalaikio turto savivaldybės lėšomis skaičius ir įvairovė).
		Finansavimą iš kitų šaltinių gaunančių projektų (programų) kofinansavimas.
	Neformalių grupių finansavimas	Galimybė neformalioms grupėms dalyvauti savivaldybės įstaigų skelbiamuose projektu finansavimo konkursuose.
		Neformalių jaunimo grupių finansuotų projektų skaičius ir jiems skiriamos lėšos iš savivaldybės biudžeto.
	Finansavimo atitikimas realiems jaunimo poreikiams	Finansuojamų veiklų įvairovė ir prioritetai, jų atitiktis vietos jaunimo poreikiams.
		Finansinės paramos prieinamumas ir adekvatumas jaunimo poreikiams (lėšų poreikio ir skiriamų lėšų santykis).
		Finansinės paramos skyrimo kriterijų adekvatumas ir procedūros.
		Finansuojamos veiklos įvairovė, atsižvelgiant į jaunimo interesus, poreikį.
	Jaunimo veiklos finansavimas iš verslo sektoriaus	Finansavimas iš verslo sektoriaus.

3.2. Materialinė parama	Jaunimo veiklai skirtos savivaldybės patalpos	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms savivaldybės institucijų teisės aktais yra skirtos patalpos buveinei, skaičius.
		Patalpų būklė, jų atitiktis organizacijų poreikiams.
		Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms neatlygintinai leista naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis, biuro įranga ir kitu ilgalaikiu turtu, skaičius. Turto skaičius ir vertė.
	Jaunimo veiklai skirtas ilgalaikis turtas	Savivaldybės perduoto ilgalaikio turto jaunimo ir su jaunimu dirbančioms įstaigoms ir organizacijoms skaičius ir vertė.
		Valstybės perduoto ilgalaikio turto jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms skaičius ir vertė.
		Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms neatlygintinai leista naudotis savivaldybei priklausančiomis patalpomis, biuro įranga ir kitu ilgalaikiu turtu, skaičius. Turto skaičius ir vertė.
Kita materialinė parama	Užsienio šalių fondų ir labdaros - paramos fondų skirta materialinė parama.	
	Verslo sektoriaus skiriama parama.	
3.3. Kitokia parama	Parama vystant partnerystę ir bendradarbiavimą	Projektų, kuriuose savivaldybės institucijos ir įstaigos yra jaunimo organizacijų partnerėmis, skaičius. Partnerių vaidmuo ir įsipareigojimai.
		Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kurioms savivaldybės institucijos bei įstaigos padėjo sukurti tarptautinius ryšius ir bendradarbiavimą, skaičius.
		Jaunimo atstovų, įtrauktų į savivaldybės tarptautines delegacijas, skaičius.
	Savivaldybės pagalba jaunimo ir jaunimo organizacijoms organizuojant renginius	Aktualių renginių, organizuotų savivaldybės lėšomis jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms, skaičius.
		Lėšos, skirtos jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų aktualiems renginiams organizuoti. Renginių dalyvių skaičius.
	Savivaldybės priemonės skirtos jaunimo ir su jaunimu dirbančiųjų kvalifikacijos kėlimui	Savivaldybės vykdytų priemonių, skirtų jaunimo ir su jaunimu dirbančiųjų organizacijų atstovų ir specialistų, dirbančių su jaunimu kvalifikacijai tobulinti, skaičius.
		Jaunimo ir su jaunimu dirbančiųjų organizacijų, specialistų, dirbančių su jaunimu, dalyvavusių kvalifikacijos kėlimo programose bei priemonėse, skaičius.
	Skatinimas už nuopelnus jaunimo	Savivaldybės institucijų bei įstaigų, paskatintų už nuopelnus jaunimo veiklai ir politikai, asmenų

	veiklai	skaičius. Skatinimo už nuopelnus jaunimo veiklai ir jaunimo politikai būdai.
	Rėmimas už paslaugas apmokant savivaldybės lėšomis	Jaunimo organizacijų, kurioms buvo kompensuotos organizacijos registravimo ir kitokios išlaidos, skaičius. Lėšų suma iš savivaldybės biudžeto, skirta pirkti paslaugoms, kuriomis naudojosi jaunimo ir su jaunimu dirbančios organizacijos. Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų skaičius, kurioms savivaldybės lėšomis buvo nupirktos paslaugos. Nupirktų paslaugų rūšys ir įvairovė.

Indikatorius nr. 4. Jaunimo neformalus ugdymas, jaunimo mokymai ir konsultavimas

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
4.1. Jaunimo mokymai ir konsultavimas	Mokymų ir konsultacijų atitikimas jaunimo poreikiams	Mokymų ir konsultavimo poreikių tyrimai jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų bei specialistų tarpe.
		Mokymų ir konsultavimo temų ir metodų įvairovė ir atitikimas poreikiams.
		Mokymuose ir konsultacijose dalyvaujančių asmenų dalis(nuošimtis) nuo viso jaunimo skaičiaus.
		Mokymų medžiagos leidimas ir platinimas.
	Savivaldybės pagalba siekiant pasinaudoti nacionaline ir tarptautine patirtimi	Asmenų, kuriems savivaldybės institucijos bei įstaigos sudarė sąlygas dalyvauti nacionaliniuose bei tarptautiniuose mokymuose ir kvalifikacijos kėlimo programose, skaičius.
4.2. Mokymų ir konsultavimo kokybė	Mokymo ir konsultacijų įtaka jaunimo veiklos kokybei	Mokymų ir jų metu įgytos kompetencijos visuomenėje ir savivaldybės institucijose, įstaigose įvertinimas bei pripažinimas.
		Sėkmingai įgyvendintų projektų bei programų, kuriose buvo pritaikytos mokymų metu gautos žinios bei įgūdžiai, skaičius.
		Mokymų rezultatų vertinimai, atlikti tarp mokymų dalyvių ir vertinimų rezultatų įtaka mokymų turiniui.
4.3. Asmenys, dirbantys su jaunimu	Asmenų dirbančių su jaunimu kompetencija ir atitikimas jaunimo poreikiams	Asmenų, dirbančių su jaunimu, skaičius ir pasiskirstymo tolygumas savivaldybės teritorijoje
		Asmenų, dirbančių su jaunimu, pateikti pasiūlymai savivaldybės tarybai ir tarybos komitetams, savivaldybės jaunimo politiką įgyvendinančioms institucijoms, įstaigoms bei pareigūnams ir dalyvavusių rengiant, įgyvendinant, stebint ir vertinant savivaldybės planus, programas,

		priemonės jaunimui, skaičius ir pateikti pasiūlymai.
	Asmenų dirbančių su jaunimu skatinimas	Finansuotų projektų, skirtų su jaunimu dirbantiems asmenims bendradarbiavimui stiprinti, skaičius. Savivaldybės institucijų bei įstaigų įgyvendinančių jaunimo politiką pripažintų ir paskatintų asmenų, dirbančių su jaunimu, skaičius. Asmenų, dirbančių su jaunimu, darbo sąlygos, jų skatinimas, sąlygų sudarymas kompetencijos kėlimui, įtraukimas į sprendimų priėmimą, programų bei priemonių jaunimui ir jaunimo grupėms, organizacijoms rengimą.
4.4. Jaunimo neformalaus ugdymo padėtis	Neformalaus ugdymo metodų taikymo efektyvumas	Jaunimo, kuriems buvo taikomi neformalaus ugdymo metodai, teigiama nuomonė ir vertinimai. Programų, priemonių bei projektų, užtikrinančių, asmenų, dirbančių jaunimo neformalaus ugdymo srityje, apsisikeitimą informacija ir patirtimi, skaičius ir finansavimas savivaldybės lėšomis.

Indikatorius nr. 5. Tyrimai jaunimo klausimais ir stebėseną

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
5.1. Tyrimų jaunimo klausimais vykdytojai	Tyrimų jaunimo klausimais vykdytojai ir bendradarbiavimas	Jaunimo tyrimus savivaldybėje atliekančių (galinčių atlikti) įmonių, įstaigų, organizacijų ir privačių asmenų skaičius ir kvalifikacija. Nacionalinės ir tarptautinės įmonės, įstaigos, organizacijos, privatūs asmenys, atlikusios jaunimo ar atskirų jo grupių tyrimus. Tyrėjų bendradarbiavimas.
5.2. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	Kiekybiniai tyrimai savivaldybėje	Atliktų jaunimo ar atskirų jo grupių apklausų skaičius savivaldybėje. Bendrujų jaunimo padėties tyrimų reguliarumas. Tyrimų metu taikyti informacijos ir duomenų rinkimo metodai, jų atitikimas patvirtintoms duomenų rinkimo metodikoms.
	Kokybiniai tyrimai savivaldybėje	Savivaldybėje vykdytų kokybinių (giluminių) tyrimų skaičius. Atliktų jaunimo padėties analizių atskirose jaunimo politikos srityse skaičius ir reguliarumas. Tyrimų metu taikyti informacijos ir duomenų rinkimo metodai, jų atitikimas patvirtintoms duomenų rinkimo metodikoms.

	Dalyvavimas nacionaliniuose ir tarptautiniuose tyrimuose	Savivaldybėje vykdytų nacionalinių ir tarptautinių jaunimo ar atskirų jo grupių tyrimų temos, klausimai ir rezultatai.
5.3. Duomenys apie jaunimą	Turimi duomenys apie jaunimą	Jaunimo politikos ir jaunimo veiklos sričių, kuriuose yra renkami, kaupiami ir atnaujinami duomenys ir informacija, skaičius.
		Savivaldybės jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų bei asmenų susisteminti duomenys; jų atnaujinimo ir papildymo reguliarumas, išsamumas.
	Duomenų prieinamumas ir bendradarbiavimas keičiantis jais	Galimybė laisvai naudotis duomenimis jaunimui, su jaunimu dirbančioms institucijoms, įstaigoms, organizacijoms bei asmenimis.
		Institucijų, įstaigų, organizacijų skaičius, su kuriomis bendradarbiaujama apsikeičiant, papildant, atnaujinant informaciją duomenų bazėje
5.4. Tyrimų rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas	Rezultatų panaudojimas rengiant planus ir programas	Tyrimų rezultatų ir duomenų praktinis panaudojimas rengiant savivaldybės planus, programas.
		Nacionalinių ir tarptautinių programų, kurias rengiant savivaldybė teikė savo duomenis apie jaunimą, jaunimo veiklą ir politiką duomenys, skaičius.
	Rezultatų panaudojimas vertinant įgyvendintas programas	Tyrimų rezultatų ir duomenų naudojimas jaunimo politikos įgyvendinimo efektyvumui ir kokybei įvertinti.
		Atvejų skaičius, kai tyrimų duomenys buvo naudojami jaunimo veiklos ar jaunimo politikos efektyvumui ir kokybei įvertinti.

Indikatorius nr. 6. Jaunimo informavimas

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
6.1. Jaunimo informavimas apie jaunimo politiką	Jaunimo informavimo efektyvumas	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, neformalių jaunimo grupių reguliariai gaunančių informaciją apie savivaldybėje svarstomus ir priimtus sprendimus jaunimui aktualiais klausimais, projektus, įvairias galimybes skaičius.
		Jaunimo informavimo priemonių ir būdų skaičius
	Dvipusės informacijos sklaidos priemonių efektyvumas	Jaunimo diskusijų kartu su savivaldos atstovais skaičius įvairiomis jaunimo politikos įgyvendinimo temomis.
		Jaunų žmonių, dalyvavusių diskusijose įvairiomis jaunimo politikos įgyvendinimo temomis, skaičius.

6.2. Jaunimo veiklos žinomumas	Jaunų žmonių požiūris į jaunimo veiklą	Jaunų žmonių procentas, žinantis jaunimo organizacijas.
		Jaunų žmonių požiūris į jaunimo organizacijas.
		Jaunų žmonių požiūris į savanorišką jaunimo veiklą.
		Jaunų žmonių požiūris į neformalias jaunų žmonių grupes.
		Jaunų žmonių požiūris į jaunimo iniciatyvas
	Informacijos apie jaunimo veiklą efektyvumas	Informacinės medžiagos, pristatančios jaunimo veiklą, įvairovė.
		Informacinės medžiagos, pristatančios jaunimo veiklą, tiražai.
		Informacinės medžiagos, pristatančios jaunimo veiklą, platinimo vietos ir būdai
6.3. Jaunimo leidiniai	Jaunimo komunikacijos efektyvumas	Jaunimo interneto puslapių, portalų, elektroninių laikraščių, naujienų aplinkraščių, skirtų savivaldybės teritorijoje gyvenančiam jaunimui, skaičius.
		Jaunimo interneto puslapių, portalų, elektroninių laikraščių, naujienų aplinkraščių, skirtų savivaldybės teritorijoje gyvenančiam jaunimui, lankomumas, pasiekiamos auditorijos skaičius.
		Jaunimo išleistų garso ir vaizdo leidinių, rubrikų, įgyvendintų projektų šioje srityje, skaičius.
6.4. Erdvė jaunimui vietinėje žiniasklaidoje	Jaunimo veiklos atspindys vietinėje žiniasklaidoje	Regioninės ir vietinės žiniasklaidos priemonių skaičius, kuriose yra jaunimo tematika.
		Jaunimo tematikos periodiškumas.
		Galimybės jaunimo ir jaunimo organizacijoms nemokamai pristatyti savo vykdomą veiklą per žiniasklaidos priemones (pasinaudojusių skaičius per metus)

Indikatorius nr. 7. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas (jaunimo politikos integralumas)

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
7.1. Jaunimo politiką integruojančios struktūros	Savivaldybės tarybos (komitetų, komisijų) posėdžiuose svarstyti jaunimo klausimai	Savivaldybės tarybos (komitetų, komisijų) posėdžiuose svarstyti jaunimo klausimai, kiek ir kokių sprendimų priimta atsižvelgiant į jaunimo reikalų tarybos siūlymus.
		Jaunimo atstovų galimybės dalyvauti Savivaldybės tarybos (komitetų, komisijų) posėdžiuose, kuomet yra svarstomi jaunimui aktualūs klausimai ir priimami sprendimai.

	Jaunimo reikalų tarybos veikla	Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos (posėdžių reguliarumas, svarstomų klausimų įvairovė, tarybos narių dalyvavimo posėdžiuose atsakomybė, pateiktų savivaldybės tarybai pasiūlymų skaičius ir kt.).
	Administracijos bendradarbiavimas	Savivaldybės administracijos skyrių (departamentų) praktinis bendradarbiavimas (kiek dalyvauti atskirų skyrių /departamentų veiklų planavimuose, darbo grupėse, lėšų svarstymuose ir kt.
	Duomenų bazė apie jaunus žmones ir su jais dirbančias institucijas, jiems skiriamas veiklas/paslaugas	Ar turima savivaldybėje vieninga duomenų bazė apie jaunus žmones ir su jais dirbančias institucijas, jiems skiriamas veiklas/paslaugas.
7.2. Jaunimo politikos integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir įvairių sričių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų programose, planuose	Jaunimo politikos įtraukimas į strateginius savivaldybės dokumentus	Strategijų, programų, veiklos planų, kuriuose išskiriama jaunimo tema, jaunimo politika, skaičius. Strategijose, programose, veiklos planuose nagrinėjamų problemų, temų, sričių klausimų jaunimo politikoje įvairovė.
	Tarpžinybiškumo užtikrinimas, įtraukiant partnerius į jaunimo klausimų sprendimą	Programų, planų bei priemonių jaunimo politikos srityje, kurias įgyvendinti užtikrinamas tarpžinybinio bei tarpsektorinio bendravimo ir bendradarbiavimo principai, skaičius.
		Į programų, planų ir priemonių įgyvendinimą įtrauktų institucijų, įstaigų, kurių kompetencijai priskirti jaunimo klausimai, jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų skaičius.
		Į programų, planų bei priemonių įgyvendinimą įtrauktų privataus verslo, žiniasklaidos atstovų skaičius.
		Savivaldybės institucijų bei įstaigų, atsakingų už jaunimo politikos įgyvendinimą partnerių regioniniame, nacionaliniame bei tarptautiniame lygmenyse, skaičius, įtrauktų į savivaldybės programų, planų bei priemonių jaunimo politikos srityse įgyvendinimą skaičius
7.3. Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	Tarpžinybinių darbo grupių veikla	Darbo grupių ir komisijų jaunimo politikos srityse, sukurtų remiantis tarpžinybinio ir tarpsektorinio bendradarbiavimo principais, skaičius.
		Privataus verslo, žiniasklaidos, nevyriausybinų organizacijų sektoriaus įtraukimo užtikrinimas darbo grupėse ir komisijose.
	Bendradarbiavimo tinklai	Bendradarbiavimo tinklų, sukurtų tarpsektorinio bendravimo principais, skaičius.

		Bendradarbiavimo tinklų, sukurtų tarpžinybinio ir tarpsektorinio bendravimo principais įvairovė, veiklos rezultatai ir jų vertinimai.
		Įstaigų ir organizacijų tarpusavio bendradarbiavimas įvairiuose lygmenyse organizuojant inovatyvias veiklas, vykdamas inovatyvius projektus.
7.4. Savivaldybės įgyvendinamų programų bei priemonių atitikimas nacionalinės jaunimo politikos prioritetams	Savivaldybės dalyvavimas nacionalinių programų ir priemonių įgyvendinime	Savivaldybės įgyvendinamų programų bei priemonių įvairiose jaunimo politikos srityse prioritetai ir jų atitikties valstybinės jaunimo politikos prioritetams.
		Valstybės institucijų bei įstaigų įgyvendinamų programų bei priemonių įvairiose jaunimo politikos srityse atitikties savivaldybės jaunimo politikos aktualijoms ir prioritetams.
	Nacionalinių ir tarptautinių programų galimybių panaudojimas jaunimo politikos įgyvendinimui	Praktiškai išnaudotų nacionalinių ir tarptautinių programų atveriamų galimybių, siekiant spręsti aktualius savivaldybės jaunimo politikos klausimus, skaičius. Praktiškai išnaudotų galimybių atvejai ir jų įtaka savivaldybės jaunimo politikai įgyvendinti

Indikatorius nr. 8. Jaunimo politikos vertinimas ir inovacijos vykdamas jaunimo politiką savivaldybėje

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
8.1. Jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimas	Jaunimo politikos vertinimai	Jaunimo politikos įvertinimo ir geros praktikos sklaidos įvairiuose lygmenyse būdai, kuriuos taiko savivaldybė. Vertinimo periodiškumas, vertinime dalyvaujančios institucijos, kriterijai ir kt.
	Organizacijų veiklos vertinimas/įsivertinimas	Savivaldybėje veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų veiklos kokybės vertinimas/įsivertinimas: periodiškumas, kriterijai, vertinimo būdai, principai ir kt.
8.2. Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką	Inovacijos ir pokyčių valdymas	Inovacijų jaunimo politikoje diegimo įvairovė, rezultatai ir esminiai pasiekimai.
		Pokyčių jaunimo politikoje valdymas ir jo rezultatai.

Indikatorius nr. 9. Tarptautinių ryšių ir bendradarbiavimo palaikymas

Tema	Rodikliai	Galimi duomenų šaltiniai
9.1. Bendradarbiavimas su kitų šalimis jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais	Institucinis bendradarbiavimas su užsienio partneriais jaunimo politikos srityje	Tarptautinio bendradarbiavimo protokolų jaunimo politikos srityje skaičius.
		Užsienio šalių jaunimo politiką formuojančių įgyvendinančių savivaldybės institucijų, su kuriomis bendradarbiaujama jaunimo politikos srityje, skaičius.
		Priemonių bei renginių, įgyvendinamų bendradarbiaujant su užsienio šalių savivaldybių jaunimo politiką formuojančiomis bei įgyvendinančiomis institucijomis, skaičius.
		Savivaldybės jaunimo politiką formuojančių bei įgyvendinančių atstovų, dalyvavusių tarptautiniuose renginiuose, skaičius
		Užsienio šalių gerosios praktikos pritaikymas formuojant bei sėkmingai įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje
	Jaunimo dalyvavimas tarptautinėje veikloje	Tarptautinių jaunimo projektų skaičius
		Jaunimo, dalyvaujančio tarptautiniuose projektuose, skaičius.
		Užsienio šalių gerosios praktikos pritaikymas formuojant bei sėkmingai įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje

VERTINIMO SKALĖ

Siekiant tyrimą padaryti konkretesnę, suvienodinti vertintojų grupės suvokimą apie situaciją ir jos vertinimą, bei sukurti atspirties taškus būsimiems tyrimams temų ir rodiklių vertinimai transformuojami į balus, neapsiribojant tik jausminiu vertinimu. Vertintojų grupė supažindinama su vertinimo balų skale, vertinimo reikšmės ir darytinų išvadų:

1	2	3	4	5
blogai	silpnai	vidutiniškai	gerai	labai gerai
Vyrauja trūkumai. Stipriųjų savybių nėra arba jos yra nežymios	Trūkumų yra daugiau nei stipriųjų savybių	Stipriųjų savybių ir trūkumų yra apytikriai po lygiai	Stipriųjų savybių yra daugiau nei trūkumų	Vyrauja stipriosios savybės. Trūkumų nėra arba jie yra

				nežymūs
Būtina imtis radikalių pokyčių, tam priimant atitinkamus sprendimus savivaldybės taryboje ir administracijoje. Reikalinga skubi departamento bei kitų valstybės įstaigų bei institucijų, įgyvendinančių jaunimo politiką, pagalba	Keistina. Verta organizuoti diskusijas savivaldybės jaunimo reikalų taryboje dėl sprendimų, būtinų padėčiai gerinti, priėmimo, įtraukiant į jas departamento, prireikus ir kitų jaunimo politiką įgyvendinančių institucijų atstovus	Tinkama, bet būtina tobulinti, stiprinti ir/ar plėtoti atskiras sritis, aptarti padėtį su socialiniais partneriais savivaldybėje, ieškant efektyvių sprendimų, stiprinančių silpnąsias puses	Verta paskleisti patirtį savivaldybės lygmenyje, kad būtų ieškoma būdų, kaip toliau gerinti jaunimo politikos kokybę savivaldybėje	Verta paskleisti kaip gerąją praktiką regioniniame, nacionaliniame, tarptautiniame lygmenyse

VERTINIMO PROCESAS IR PROCEDŪROS

1. Suderinama su koordinatoriumi dėl vertinimo laiko, vertintojų grupės sudarymo ir patvirtinimo savivaldybėje, reikiamų iš anksto atsiųsti dokumentų (prašoma atsiųsti visą turimą informaciją pagal vertinimo metodikos skiltį „Galimi informacijos šaltiniai“);
2. Vertinimo data suderinama su Departamentu, galutinai patvirtinamas vertinimo laikas;
3. Vertintojų grupės posėdyje pristatoma vertinimo lentelė, skirta individualiai kiekvienam vertintojui. Vertintojų grupei pristatomos vertinimo procedūros;
4. Vertinimas vyksta savianalizės principu, vertinant situacija kiekvienam rodikliui atskirai;
5. Aptarus kiekvieno rodiklio vertinimą jis įvertinamas balu individualiai ir visų bendrai. Bendrasis vertinimas rašomas į galutinę ataskaitą, o apibendrinti komentarai į galutinį vertinimo aprašą;
6. Įvertinus visus vienos temos rodiklius, balu įvertinama tema;
7. Po vertinimo analizuojami pirminiai ir antriniai duomenų šaltiniai siekiant papildyti tyrimo duomenis faktine informacija.

VERTINTOJŲ GRUPĖ

Vertintojų grupė buvo sudaryta Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. liepos 2 d. įsakymu Nr. A-613 dėl darbo grupės sudarymo. Vertintojų grupę sudarė:

1. Zenonas Mačernius – Kelmės rajono savivaldybės Jaunimo reikalų tarybos pirmininkas;
2. Algis Petras Krutkevičius – Kelmės rajono savivaldybės Kultūros ir sporto skyriaus vedėjas;
3. Vijoleta Norkutė – Kelmės rajono savivaldybės Švietimo skyriaus vedėjo pavaduotoja;
4. Aldona Kučinskienė – Kelmės rajono savivaldybės Ekonomikos ir investicijų skyriaus vyriausioji specialistė;
5. Viktorija Krivickaitė-Kriščiokaitė – Kelmės rajono savivaldybės jaunimo reikalų koordinatore;
6. Darius Skusevičius – Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos deleguotas išorės ekspertas (viešosios įstaigos „Savivaldos plėtros institutas“ direktorius);
7. Marius Skarupskas – Jaunimo reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos deleguotas išorės ekspertas (viešosios įstaigos „Savivaldos plėtros institutas“ direktoriaus pavaduotojas).

DETALŪS JAUNIMO POLITIKOS VERTINIMO APRAŠAI

TEMA	BV	Rodikliai	V	Pastabos
1. Jaunimo politikos formavimas bei įgyvendinimas				
1.1. Teisės aktai, reglamentuojantys jaunimo politikos formavimą bei įgyvendinimą	4	Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintos savivaldybės jaunimo politikos koncepcija	4	Kelmės rajono savivaldybės taryba 2007 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. T-195 patvirtino Kelmės rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepciją. Dokumentas nustato jaunimo politikos įgyvendinimo Kelmės rajono savivaldybėje principus, jaunimo politikos įgyvendinimo sritis, jaunimo politikos įgyvendinimo organizavimą ir valdymą. Perkeltos pagrindinės Jaunimo politikos pagrindų įstatyme įtvirtintos nuostatos. Dokumentas yra formalus ir praktikoje beveik nenaudojamas.
		Jaunimo reikalų tarybos veiklos reglamentavimas	4	Kelmės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T-209 patvirtino JRT sudėtį, kurią sudaro 12 asmenų, įtraukti 6 jaunimo organizacijų atstovai, 6 savivaldybės atstovai. Neaiški jaunimo skyrimo ir delegavimo tvarka. Naujausia Kelmės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatų redakcija patvirtinta 2010 m. birželio 29 d. sprendimu Nr. T-190.
		Savivaldybės tarybos sprendimai dėl jaunimo politikos įgyvendinimo (programos, finansavimas)	3	Savivaldybės tarybos sprendimu yra patvirtinti jaunimo reikalų tarybos nuostatai, jaunimo politikos koncepcija, jaunimo reikalų tarybos sudėtis, jaunimo veiklos finansavimo nuostatai.
1.2. Planavimo dokumentai	2	Savivaldybės jaunimo politikos strategija	2	Atskiros jaunimo politikos strategijos nėra, tačiau yra įtraukta į bendrąją savivaldybės strategiją.
		Patvirtintos savivaldybės	2	Pagrindinė savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo priemonė yra jaunimo organizacijų finansavimas, kuris vyksta pagal patvirtintus

		jaunimo politikos įgyvendinimo programos		finansavimo nuostatus. Savivaldybės strateginiame veiklos plane jaunimo politikos sritis įtraukta 1, 4, 6 ir 7 programose. Detalių jaunimo politikos programų savivaldybėje nėra.
		Savivaldybės jaunimo reikalų tarybos veiklos planas	1	Jaunimo reikalų tarybos veiklos plano nėra.
1.3. Savivaldybės institucijos, įstaigos ir valstybės tarnautojai, atsakingi už jaunimo politikos įgyvendinimą	3	Savivaldybės jaunimo reikalų taryba	4	2009 m. JRT rinkosi 6 kartus, svarstė einamuosius klausimus apie švarinimosi akciją DAROM 09, jaunimo šventės jaunimo dienos 2009 organizavimo, taip pat įtraukti klausimai apie jaunimo užimtumo centro veiklą, AS veiklą, svarstoma jaunimo veiklos programa ir t.t. 2010 m. JRT rinkosi du kartus aptarti naujų nuostatų, projektų finansavimo klausimo, svarstė 2009 m. JRT ataskaitą.
		Savivaldybės jaunimo reikalų koordinatorius arba jaunimo reikalų skyrius	3	Nuo 2010 metų JRK pavaldus tiesiogiai administracijos direktoriui. Naujas jaunimo reikalų koordinatorius pradėjo dirbti prieš 2 mėnesius, todėl nėra įtrauktas į darbo grupes, neturi veiklos planų. Ankstesnė JRK yra JRT sekretorė, taip pat ir Savivaldybės tarybos narė. Vertintojų grupė nekomentavo ir plačiau nesilaido į buvusios JRK veiklos aptarimą, pažymėjo, kad veikla buvo aktyvi.
		Jaunimo centras (-ai), kitos įstaigos	3	Projekto rėmuose 2009 m. lapkričio mėn. Kelmėje įkurtas jaunimo centras. Konkrečios jaunimo centro veiklos tik prasideda. Organizuodavo jaunimo poilsio vakarus. Šiuo metu pagrindinė jaunimo centro veikla yra bendradarbiavimo ryšių kūrimas ir veiklų iniciavimas, randant kas tai galėtų padaryti. Centre vykdoma meninė, sportinė ir kita jaunimo užimtumo veikla.
2. Jaunimo dalyvavimas				
2.1. Jaunimo dalyvavimas savivaldoje pagal gyvenamąją	3	Jaunimo dalyvavimas bendruomenių veikloje	3	Rajone veikia 38 kaimo bendruomenės, prie jų buriasi jaunimo grupės, kurių rajone yra 14.

teritoriją		Jaunimo pateiktų pasiūlymų ir iniciatyvų efektyvumas	3	Jaunimas savo siūlymus teikia tiesiogiai vietos bendruomenėms. Savivaldybė siūlymų iš kaimo bendruomenių jaunimo nesulaukia.
2.2. Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų savivaldoje	2	Su jaunimu dirbančių organizacijų veikla, jos atitikimas jaunimo poreikiams	2	Vertintojų grupė negalėjo atsakyti kiek su jaunimu dirbančių organizacijų veikia rajone. Tokių organizacijų apskaita nėra vedama. Su jaunimu dirbančios organizacijos atsispindi Savivaldybės įsakymuose dėl nevyriausybinių organizacijų finansavimo, tačiau šis sąrašas nėra tikslus.
		Jaunimo dalyvavimas su jaunimu dirbančių organizacijų veikloje	2	Tikslios informacijos apie jaunimo, esančio religinių bendruomenių ir bendrijų nariais skaičius savivaldybė neturi, tačiau jaunimas įvairių organizacijų veikloje veikia gan aktyviai.
2.3. Jaunimo veikla		Jaunimo organizacijų įvairovė ir atitikimas jaunimo poreikiams	4	Rajone susikūrusios 39 jaunimo, su jaunimu dirbančios organizacijos, neformalios, kaimo bendruomenių jaunimo grupės, mokinių parlamentas. Jų veikla, idėjos labai svarbios, jauni žmonės patys ieško galimybių kiek galima daugiau padaryti savo jėgomis. Tai ta dalis jaunimo, kurie neapsiriboja vien mokykline veikla, studijomis, bet randa laiko pabendrauti, veikti ką nors prasmingo, domisi savo miesto, kaimo gyvenimu, siekia aktyviai dalyvauti sprendžiant savo bendruomenės reikalus. Pasirinkimo galimybė yra labai įvairi tiek veiklos, tiek formos prasme.
		Neformalių grupių įvairovė ir atitikimas jaunimo poreikiams	3	Rajone aktyviai veikia neformalios grupės nuo dviratininkų iki jaunųjų filatelistų, taip pat neformaliai veikia ir kaimo bendruomenių jaunimas. Jaunimas dažnai veikia neformalių grupių pagrindu. Konkretaus veikiančių neformalių grupių sąrašo savivaldybėje nėra.
		Jaunimo aktyvumas įgyvendinant ir dalyvaujant jaunimo veikloje	3	Vyksta įvairūs jaunimo renginiai, mokymai, paskaitos, seminarai, sporto varžybos. Ketvirtį metų organizuojama jaunimo šventė „Jaunimo dienos 2009“, kuri šiemet vyko Kražiuose ir sutapo su tradiciniu Kražiuose vykstančiu festivaliu. Jaunimas dalyvauja įvairiose akcijose: gerumo, pilietiškumo, prevencijos ir kt. Jauni žmonės iš viso rajono lieka neabejingi pilietiškumo akcijai „Nepalikim neprižiūrėto kapo“.
2.4. Jaunimo savivalda	3	Jaunimo dalyvavimas	4	Mokinių savivalda veikia kiekvienoje mokykloje, taip pat veikia rajono mokinių parlamentas. Kelia klausimus dėl vadovėlių ir kitų ūkinių klausimų

formaliojo ir neformaliojo švietimo įstaigose, vaikų globos namuose		formaliojo ir neformaliojo švietimo veikloje		mokykloje. Dažniausiai moksleiviai teikia siūlymas dėl mokinių užimtumo ir laisvalaikio.
		Mokinių ir studentų savivaldos stiprinimas ir veiklos efektyvinimas	3	Švietimo skyriuje yra specialistas atsakingas už darbą su mokinių savivaldomis. Savivaldybė nuolat gauna Švietimo ir mokslo ministerijos metodinę medžiagą apie darbą su mokinių savivaldomis. Buvo paruoštas veiklos planas darbui su mokinių savivalda, vyko patyriminiai mokymai. Profesinio informavimo centras dirba su mokytojais atsakingais už mokinių savivalda mokyklose.
		Jaunimo dalyvavimas globos įstaigų veikloje	2	Savivaldybėje veikia viena jaunimo globos įstaiga Vijurkuose. Jaunimas yra įtraukiamas į įstaigos veiklas, tačiau sprendimų priėmimo formaliai nedalyvauja.
2.5. Jaunimo dalyvavimas formuojant ir įgyvendinant jaunimo politiką savivaldybėje	4	Jaunimo ir jaunimo organizacijų dalyvavimas jaunimo politikos formavime	3	Rajone neveikia jokia jaunimo organizacijų sąjunga. Organizacijos joms aktualius klausimus kelia per jaunimo reikalų koordinatorių arba JRT narius.
		Jaunimo dalyvavimas jaunimo politikos įgyvendinime per jaunimo reikalų tarybą	4	JRT iš 12 narių, šeši iš jų yra jaunimo organizacijų atstovai, kurie aktyviai dalyvauja jaunimo politikos formavime, svarstant klausimus.
3. Parama jaunimui				
3.1. Finansinė parama	3	Jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų finansavimo efektyvumas	3	2009 metais jaunimo organizacijų finansavimui buvo skirta 25000 Lt (lėšų poreikis - virš 80000 Lt). Savivaldybės lėšos skiriamos organizacijų ir įvairių grupių veiklos finansavimui, jaunimo centro išlaikymui, steigimo išlaidų kompensavimui, dalyvavimo tarptautiniuose projektuose kofinansavimui ir pan. Yra patvirtinta lėšų skyrimo jaunimo veiklai tvarka. Sprendimus dėl finansavimo priima Jaunimo reikalų taryba.
		Neformalių grupių finansavimas	3	Galimybė neformaliai grupei gauti lėšas iš savivaldybės yra. Tai numatyta konkurso nuostatuose. 2009 metais lėšos paskirstytos organizacijoms.
		Finansavimo	4	Lėšų visiems teikiamiems projektams ir veikloms nepakanka, tačiau

		atitikimas realiems jaunimo poreikiams		finansavimas atitinta jaunimo poreikius, nes yra skirstomas dalyvaujant jaunimo atstovams. Procedūros gauti lėšas nėra sudėtingos.
		Jaunimo veiklos finansavimas iš verslo sektoriaus	2	Informacijos apie jaunimo veiklos finansavimą iš verslo sektoriaus vertintojų grupė pateikti negalėjo. Vertintojų nuomone verslo sektorius finansuoja pavienes iniciatyvas.
3.2. Materialinė parama	2	Jaunimo veiklai skirtos savivaldybės patalpos	3	Patalpos yra skirtos Jaunimo centrui (skirtos patikėjimo teise Kultūros centrui). Organizacijos gali vykdyti veiklą jaunimo centro patalpose. Mokinių iniciatyvos gali būti įgyvendintos mokyklose, politinės pakraipos jaunimo organizacijos gali veikti partijų būstinėse. Atskirais atvejais savivaldybė skiria patalpas jaunimo organizacijoms pagal panaudą. Organizacijos "Jaunimas Kražių ateičiai", "Stulgių jaunimo klubas" yra gavusios patalpas pagal panaudą.
		Jaunimo veiklai skirtas ilgalaikis turtas	2	Ilgalaikis turtas jaunimo organizacijoms iš savivaldybės nėra skiriamas. Organizacijos turi galimybę dalyvauti nacionaliniuose konkursuose ilgalaikiam turtui gauti.
		Kita materialinė parama	2	Verslo įmonės skiria prizus, kitos produkcijos organizacijų organizuojamuose renginiuose.
3.3. Kitokia parama	3	Parama vystant partnerystę ir bendradarbiavimą	1	Jaunimo atstovai į tarptautines savivaldybės delegacijas neįtraukiami. Parama vystant partnerystę nėra vykdoma. Organizacijų veiklos skatinimas vyksta iniciatyvų palaikymo lygmenyje.
		Savivaldybės pagalba jaunimo ir jaunimo organizacijoms organizuojant renginius	4	Savivaldybė padeda organizacijoms organizuoti renginius. Didžiausi savivaldybės renginiai aptariami JRT posėdžiuose.
		Savivaldybės priemonės skirtos jaunimo ir su jaunu dirbančiųjų kvalifikacijos kėlimui	2	Buvo organizuoti projektų rašymo mokymai, 2 jaunimo forumai, skirti jaunimo ir su jaunu dirbančiųjų kvalifikacijos kėlimui. Sisteminio jaunimo ir su jaunu dirbančiųjų kvalifikacijos nėra vykdoma.

		Skatinimas už nuopelnus jaunimo veiklai	2	Skatinimas už nuopelnus vykdomas įteikiant padėkos raštus. Išskirtinių renginių, skirtų skatinimui už nuopelnus vertintojų grupė neįvardino.
		Rėmimas už paslaugas apmokant savivaldybės lėšomis	4	Jaunimo veiklos rėmimo nuostatuose numatytas registracijos išlaidų kompensavimas (ne didesnis nei 400 Lt).
4. Jaunimo neformalus ugdymas, jaunimo mokymai ir konsultavimas				
4.1. Jaunimo mokymai ir konsultavimas	2	Mokymų ir konsultacijų atitikimas jaunimo poreikiams	1	Mokymų ir konsultavimo poreikių tyrimai nėra vykdomi. Savivaldybė vykdo tik pavienius jaunimo mokymus (pvz. projektų rašymo tematika). Mokymų medžiaga nėra viešai prieinama.
		Savivaldybės pagalba siekiant pasinaudoti nacionaline ir tarptautine patirtimi	3	Savivaldybė neriboja moksleivių galimybių dalyvauti nacionaliniuose moksleivių renginiuose. Jaunimo organizacijos turi galimybę savarankiškai dalyvauti nacionalinių organizacijų renginiuose. Savivaldybės iniciatyva jaunimo atstovai dalyvauja nacionalinėse konferencijose. Dalyvavimui renginiuose skiriamas transportas.
4.2. Mokymų ir konsultavimo kokybė	2	Mokymo ir konsultacijų įtaka jaunimo veiklos kokybei	2	Mokymai ir konsultacijos vyksta pavieniais atvejais, todėl jų įtaka jaunimo veiklos kokybei yra minimali.
4.3. Asmenys, dirbantys su jaunimu	2	Asmenų dirbančių su jaunimu kompetencija ir atitikimas jaunimo poreikiams	3	Vertintojų grupės nuomone asmenų dirbančių su jaunimu kompetencija yra pakankama, tačiau ją reikėtų nuolat kelti, suteikiant žinių apie naujausius darbo su jaunimu metodus.
		Asmenų dirbančių su jaunimu skatinimas	1	Asmenys dirbantys su jaunimu yra skatinami Savivaldybės pagyrimo raštais už veiklą.
4.4. Jaunimo neformalaus	4	Neformalaus ugdymo metodų	4	Darbe su jaunimu nuolat taikomi neformalaus ugdymo metodai. Šių metodų efektyvumas pamatuojamas per jaunimo iniciatyvų kiekį. Jaunimo

ugdymo padėtis		taikymo efektyvumas		iniciatyvų skaičius kiekvienais metais didėja, todėl galima teigti, kad veikimo metodai taikomi sėkmingai.
5. Tyrimai jaunimo klausimais ir stebėseną				
5.1. Tyrimų jaunimo klausimais vykdytojai	3	Tyrimų jaunimo klausimais vykdytojai ir bendradarbiavimas	3	Savivaldybėje nėra jaunimo tyrimus galinčių atlikti asmenų ar įstaigų. Tyrimai yra užsakomi iš tyrimų bendrovių. Savivaldybė dalyvauja nacionaliniuose tyrimuose, kuriuos vykdo valstybinės institucijos, ar jų užsakymų veikiančios įstaigos.
5.2. Tyrimų įvairovė, kokybė ir naudingumas	2	Kiekybiniai tyrimai savivaldybėje	2	2010 m. atliktas Jaunimo problematikos tyrimas. 2009 metais - Jaunimo informavimo tyrimas. 2007 metais - Jaunimo situacijos tyrimas. Tyrimų reguliarumo nėra.
		Kokybiniai tyrimai savivaldybėje	2	2010 metais atliktas kokybinis jaunimo politikos vertinimas. Dalis vykdomų nacionalinių tyrimų yra kokybiniai.
		Dalyvavimas nacionaliniuose ir tarptautiniuose tyrimuose	3	Savivaldybė dalyvauja nacionaliniuose Departamento ir kitų jaunimo politikos struktūrų vykdomuose tyrimuose.
5.3. Duomenys apie jaunimą	2	Turimi duomenys apie jaunimą	2	JRK turi informaciją apie organizacijas, juos publikuoja internetinėje svetainėje. Taip pat renkama informacija apie organizacijų veiklas, narių skaičių ir pan. Tačiau renkami tik pagrindiniai duomenys apie jaunimą, neapimant atskirų temų išsamiau (pvz. jaunimo alkoholio vartojimo situacija; jaunimo situacija seniūnijose; jaunimo iniciatyvos, kurios nėra finansuojamos savivaldybės ar fondų lėšomis ir pan.)
		Duomenų prieinamumas ir bendradarbiavimas keičiantis jais	2	Savivaldybės tinklalapyje galima rasti visas jaunimo organizacijas ir jų kontaktus. Sistemingumo nėra, trūksta bendradarbiavimo tarp organizacijų, įstaigų ir institucijų keičiantis duomenimis.
5.4. Tyrimų	3	Rezultatų	4	Turimi tyrimų rezultatai yra panaudojami rengiant metinius ir ilgalaikius

rezultatų ir kitų duomenų panaudojimas		panaudojimas rengiant planus ir programas		savivaldybės planus.
		Rezultatų panaudojimas vertinant įgyvendintas programas	2	Tyrimų duomenys apžvelgiami vertinant įgyvendintas programas, tačiau programų įgyvendinimo vertinimui atskiri tyrimai nėra atliekami.
6. Jaunimo informavimas				
6.1. Jaunimo informavimas apie jaunimo politiką	3	Jaunimo informavimo efektyvumas	2	Kelmės savivaldybės svetainėje yra jaunimui skirta skiltis. JRK turi aktyvaus jaunimo el.paštų duomenų bazę, kuriems siunčia informaciją apie vykstančius renginius.
		Dvipusės informacijos sklaidos priemonių efektyvumas	3	Jaunimas nuolat kviečiamas išsakyti savo poziciją ir pasitarti su JRK. Politikai su jaunimu bendrauja retai, išskyrus atskirus tarybos narius, kurie priklauso ir jaunimo reikalų tarybai.
6.2. Jaunimo veiklos žinomumas	3	Jaunų žmonių požiūris į jaunimo veiklą	3	Vertintojų grupės teigimu, jaunų žmonių požiūris į jaunimo veiklą yra teigiamas. Jauni žmonės nemėgsta prisiimti išipareigojimų, tapti organizacijų nariais. Jaunimui priimtinau tiesiog dalyvauti jau suorganizuotoje veikloje.
		Informacijos apie jaunimo veiklą efektyvumas	2	Jaunimas informuojamas facebook pagalba, kaimiškose vietovėse plakatus kabinant prie parduotuvių, savivaldybės tinklalapyje. Jaunimo veiklą pristatanti informacinė medžiaga nėra reguliariai leidžiama.
6.3. Jaunimo leidiniai	4	Jaunimo komunikacijos efektyvumas	4	Tinklapius turi dvi jaunimo organizacijos. Veikia du politinių jaunimo organizacijų (Lietuvos socialdemokratinio jaunimo sąjungos ir Jaunimo organizacijos „Darbas“) Kelmės skyrių tinklapiai (kaip bendrųjų organizacijos tinklapių dalis). Taip pat veikia Kelmės tinklinio komandų puslapis, tačiau jis nėra orientuotas į jaunimo tikslinę grupę. Informaciją jaunimas platina mokyklos bibliotekose. Apie vieną iš renginių jauni žmonės buvo pateikę informaciją išpiešdami stotelę piešiniais pristatančiais renginį. Aktyvus apsikeitimas informacija tarp jaunimo vyksta socialiniuose tinkluose one.lt, frype.lt, klase.lt ir facebook.com

6.4. Erdvė jaunimui vietinėje žiniasklaidoje	2	Jaunimo veiklos atspindys vietinėje žiniasklaidoje	2	Remiantis jaunimo informavimo tyrimo duomenimis (2009 m.), vietos spaudoje jaunimo veikla atspindėta taip: laikraštyje "Bičiulis" buvo 33 pranešimai 84 numeriuose, laikraštyje "Kelmės kraštas" - 14 vnt. 84 numeriuose.
7. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas (jaunimo politikos integralumas)				
7.1. Jaunimo politiką integruojančios struktūros	3	Savivaldybės tarybos (komitetų, komisijų) posėdžiuose svarstyti jaunimo klausimai	3	Savivaldybės tarybos posėdžiuose svarstomi visi klausimai, susiję su jaunimo politikos reglamentavimu savivaldybėje. 2007 metais patvirtinus Jaunimo politikos koncepciją, buvo būtina patvirtinti ir jaunimo veiklos finansavimo nuostatus (nuostatai parengti universaliai, todėl šiuo metu vis dar galioja 2007 metų nuostatai) ir pan. Jaunimui kliūtys dalyvauti posėdžiuose nėra sudaromos.
		Jaunimo reikalų tarybos veikla	3	Jaunimo reikalų taryba veikia aktyviai, tačiau veiklos plano ir ilgalaikių veiklos tikslų išsikėlus neturi. Jaunimo reikalų taryba sprendžia daugiau einamuosius, nei strateginius jaunimo politikos klausimus.
		Administracijos bendradarbiavimas	4	Jaunimo reikalų koordinatorius yra tiesiogiai pavaldus administracijos direktoriui. Bendradarbiavimas tarp skyrių administracijoje vyksta be vadovybės įsikišimo, informacija ir žiniomis dalinamasi geranoriškai.
		Duomenų bazė apie jaunus žmones ir su jais dirbančias institucijas, jiems skiriamas veiklas/paslaugas	2	Duomenys apie jaunimą yra kaupiami, tačiau vieningos duomenų bazės ir vieningos duomenų kaupimo sistemos nėra.
7.2. Jaunimo politikos integravimas savivaldybės strateginiuose dokumentuose ir įvairių sričių (kultūros, sporto, socialinių reikalų ir kt.) veiklų	3	Jaunimo politikos įtraukimas į strateginius savivaldybės dokumentus	2	Jaunimo politikos įgyvendinimo programa įtraukta į atskiras savivaldybės strateginio plano dalis (1, 4, 6, 7 programose). Jaunimo politikos ar atskirų jos dalių strategijų, veiklos planų parengtų nėra.
		Tarpžinybiškumo užtikrinimas, įtraukiant partnerius į jaunimo klausimų	3	Svarstant su jaunimu susijusius klausimus partneriai yra įtraukiami aktyviai. Stengiamasi kiekvienu atveju į pasitarimus stengiamasi pakviesti ir įtraukti visus suinteresuotus asmenis.

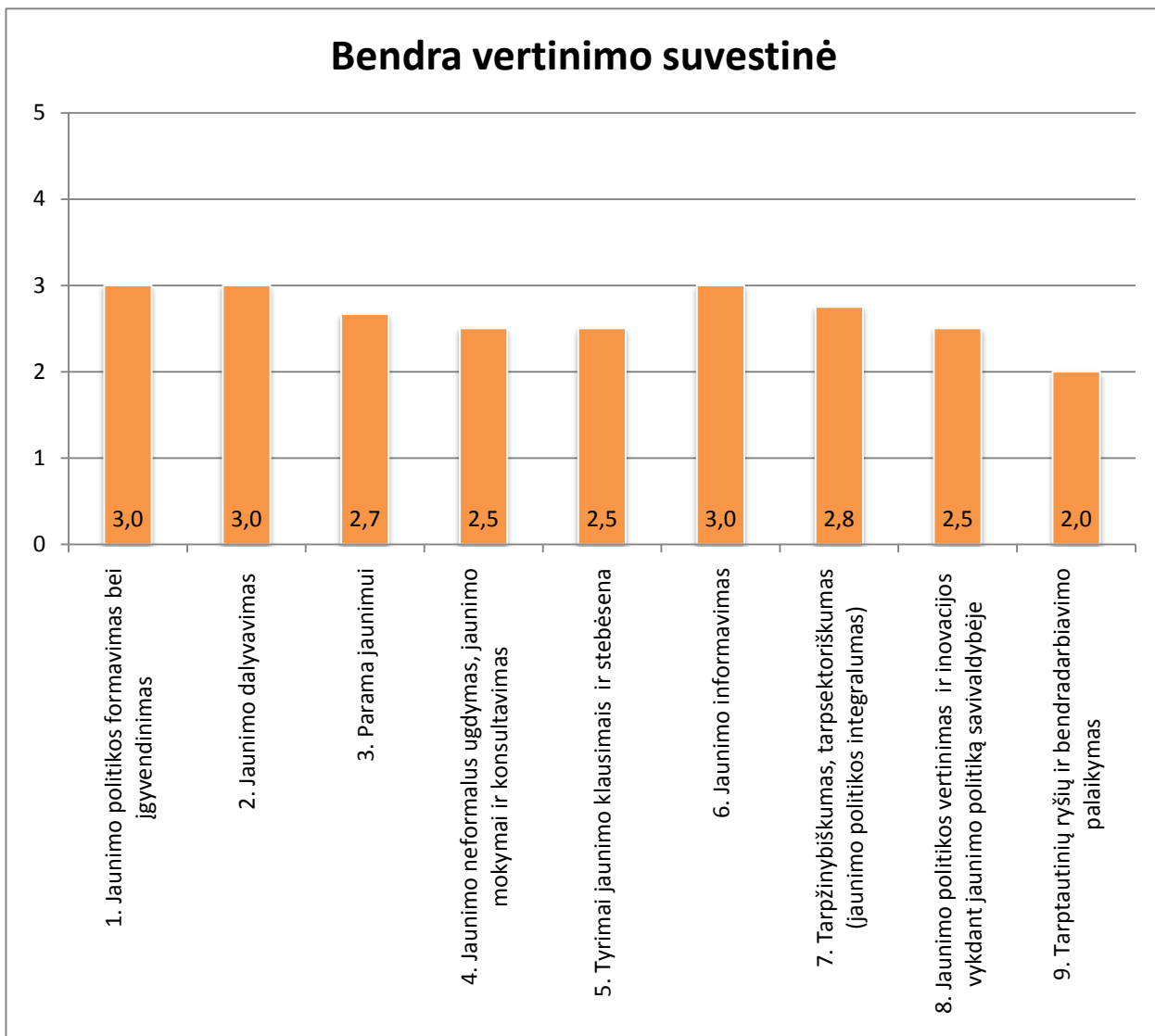
programose, planuose		sprendimą		
7.3. Tarpžinybinių ir tarpsektorinių bendradarbiavimo tinklų praktinis veikimas	2	Tarpžinybinių darbo grupių veikla	1	Jaunimo reikalų koordinatorius dirba tik kelis mėnesius, tad apie veikiančias darbo grupes informacijos nepateikė.
		Bendradarbiavimo tinklai	3	Svarstant su jaunimu susijusius klausimus partneriai yra įtraukiami aktyviai. Stengiamasi kiekvienu atveju į pasitarimus stengiamasi pakviesti ir įtraukti visus suinteresuotus asmenis.
7.4. Savivaldybės įgyvendinamų programų bei priemonių atitikimas nacionalinės jaunimo politikos prioritetams	3	Savivaldybės dalyvavimas nacionalinių programų ir priemonių įgyvendinime	2	Savivaldybė dalyvauja įgyvendinant nacionalines programas bendrąja tvarka.
		Nacionalinių ir tarptautinių programų galimybių panaudojimas jaunimo politikos įgyvendinimui	3	Savivaldybė dalyvauja Departamento projekte kaip partneriai. Kartu su Departamentu yra įgyvendinę projektus rajono jaunimui (Jaunimo dienos ir pan.).
8. Jaunimo politikos vertinimas ir inovacijos vykdant jaunimo politiką savivaldybėje				
8.1. Jaunimo politikos įgyvendinimo vertinimas	2	Jaunimo politikos vertinimai	3	Jaunimo politikos vertinimas šiemet atliktas pirmą kartą. Anksčiau tokio pobūdžio vertinimai nebuvo atliekami.
		Organizacijų veiklos vertinimas, įsivertinimas	1	Organizacijų veiklos vertinimas, įsivertinimas vyksta tik rengiant įgyvendintų projektų ataskaitas. Specialus dėmesys tam nėra skiriamas.
8.2. Inovacijų taikymas ir plėtra formuojant bei įgyvendinant jaunimo politiką	3	Inovacijos ir pokyčių valdymas	3	Savivaldybėje veikia vienas iš pilotinių jaunimo centrų, įgyvendinamas pilotinis JRD projektas. Savivaldybės atstovai yra atviri naujoviškų darbo metodų taikymui darbe su jaunimu.

9. Tarptautinių ryšių ir bendradarbiavimo palaikymas

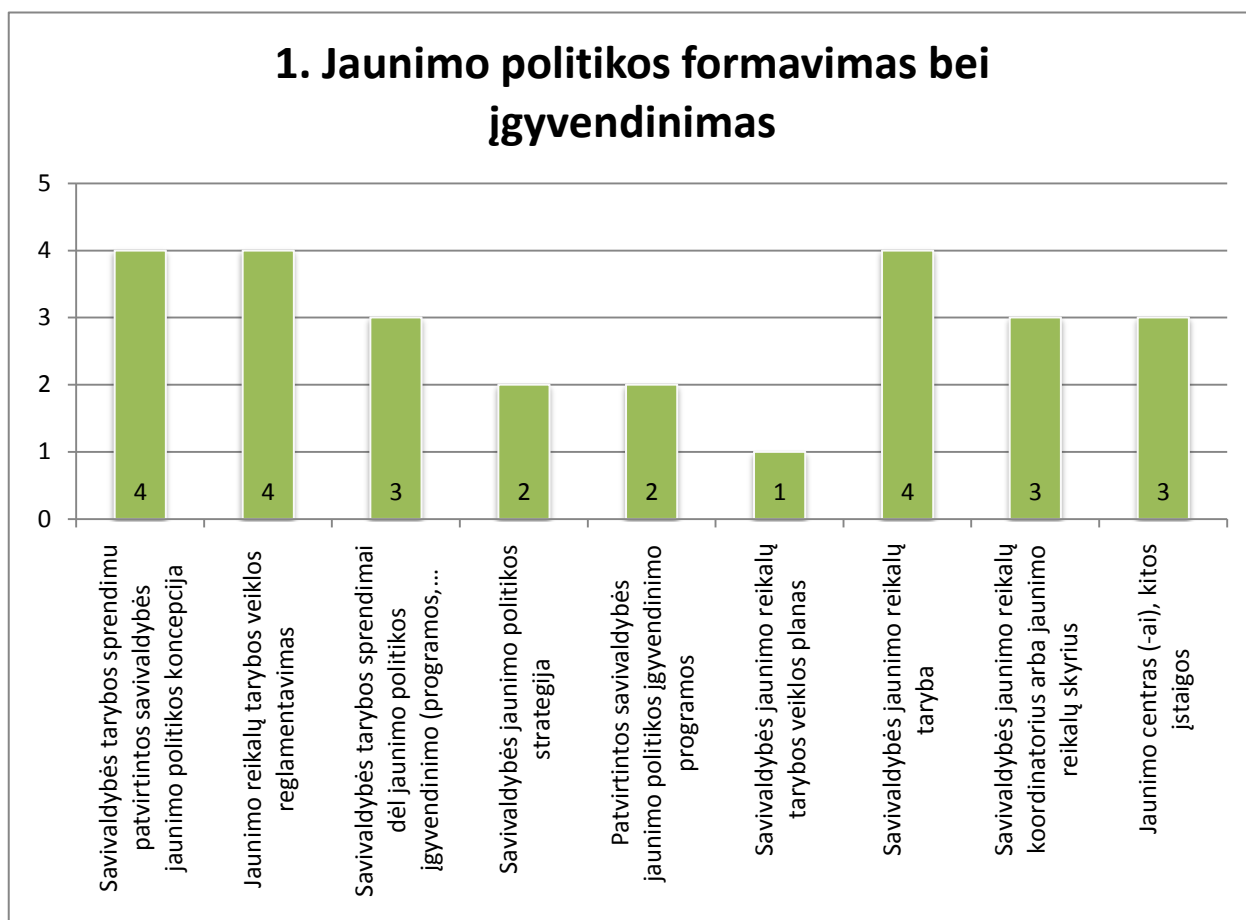
9.1. Bendradarbiavimas su kitų šalimis jaunimo politikos įgyvendinimo klausimais	2	Institucinis bendradarbiavimas su užsienio partneriais jaunimo politikos srityje	2	Tarptautinis bendradarbiavimas vyksta tik švietimo srityje. Jaunimo politikos bendradarbiavimo protokolų nėra, patirties mainai nėra vykdomi, užsienio praktikų nėra ieškoma.
		Jaunimo dalyvavimas tarptautinėje veikloje	2	Jaunimas ieško galimybių dalyvauti tarptautinėse veiklose, tačiau tokių projektų nėra daug. Dalis jaunų žmonių tarptautinėje veikloje dalyvauja per nacionalines organizacijas. Rajone vyksta pavieniai tarptautiniai projektai.

VERTINIMO REZULTATŲ APIBENDRINIMAS

Vertinimo metu komisija bendru sutarimu skyrė balus kiekvienam jaunimo politikos rodikliui (nuo 1 iki 5; 0 buvo rašomas, jei tokio rodiklio išmatuoti buvo neįmanoma). Žemiau pateikiama bendra rodiklių vidurkių suvestinė, atspindinti jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimą konkrečioje savivaldybėje. Toliau grafikais detalizuojamas kiekvienos metodikos dalies vertinimas, atspindint silpnąsias ir stipriąsias jaunimo politikos įgyvendinimo puses bei pateikiant praktines rekomendacijas situacijos gerinimui. **Detalūs kiekvieno vertinimo kriterijaus aprašai pateikti aukščiau esančioje dokumento dalyje.**

Bendra vertinimo suvestinė atspindi jaunimo politikos situaciją rajone – ji įgyvendinama vidutiniškai, daugelyje veiklos aspektų reikėtų imtis priemonių situacijos gerinimui. Bendrasis kiekvienos srities vertinimo vidurkis yra ne didesnis už 3 balus. Silpniausia sritis yra Tarptautinių ryšių ir bendradarbiavimo palaikymas.

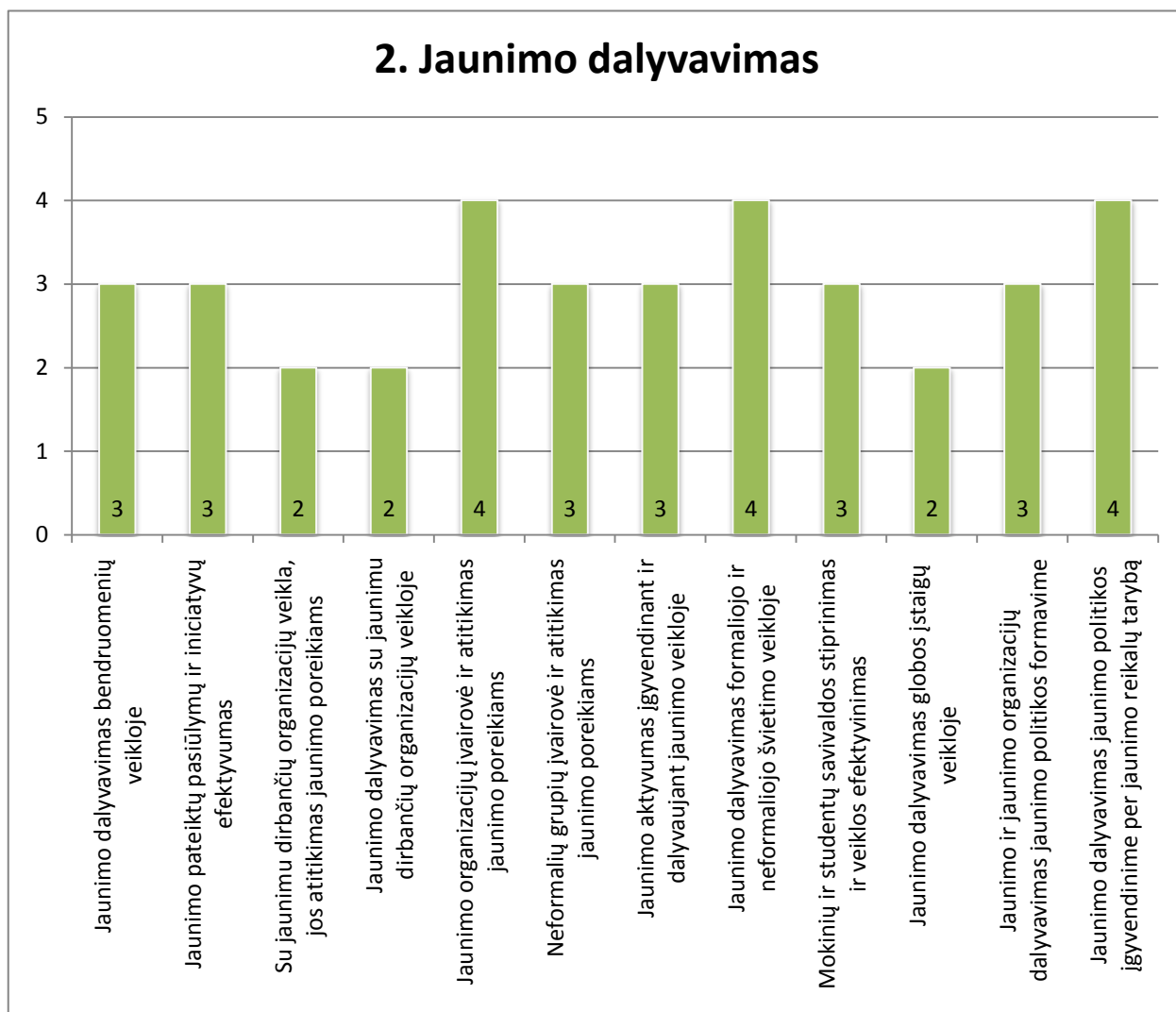

Jaunimo politika savivaldybės dokumentuose atspindi pakankamai – rajone patvirtinta Jaunimo politikos koncepcija, reglamentuotas jaunimo reikalų tarybos darbas, savivaldybė priima visus sprendimus, kurie būtini jaunimo politikos palaikymui. Pagrindinė savivaldybės silpnybė jaunimo politikos formavimo bei įgyvendinimo srityje – veiklos planavimo trūkumas. Savivaldybė nėra parengusi jaunimo politikos strategijos, nėra jaunimo reikalų tarybos, koordinatoriaus veiklos planų, ilgalaikių veiklos principų numatymo. Jaunimo centras savivaldybėje pradėjo veiklą tik Departamento

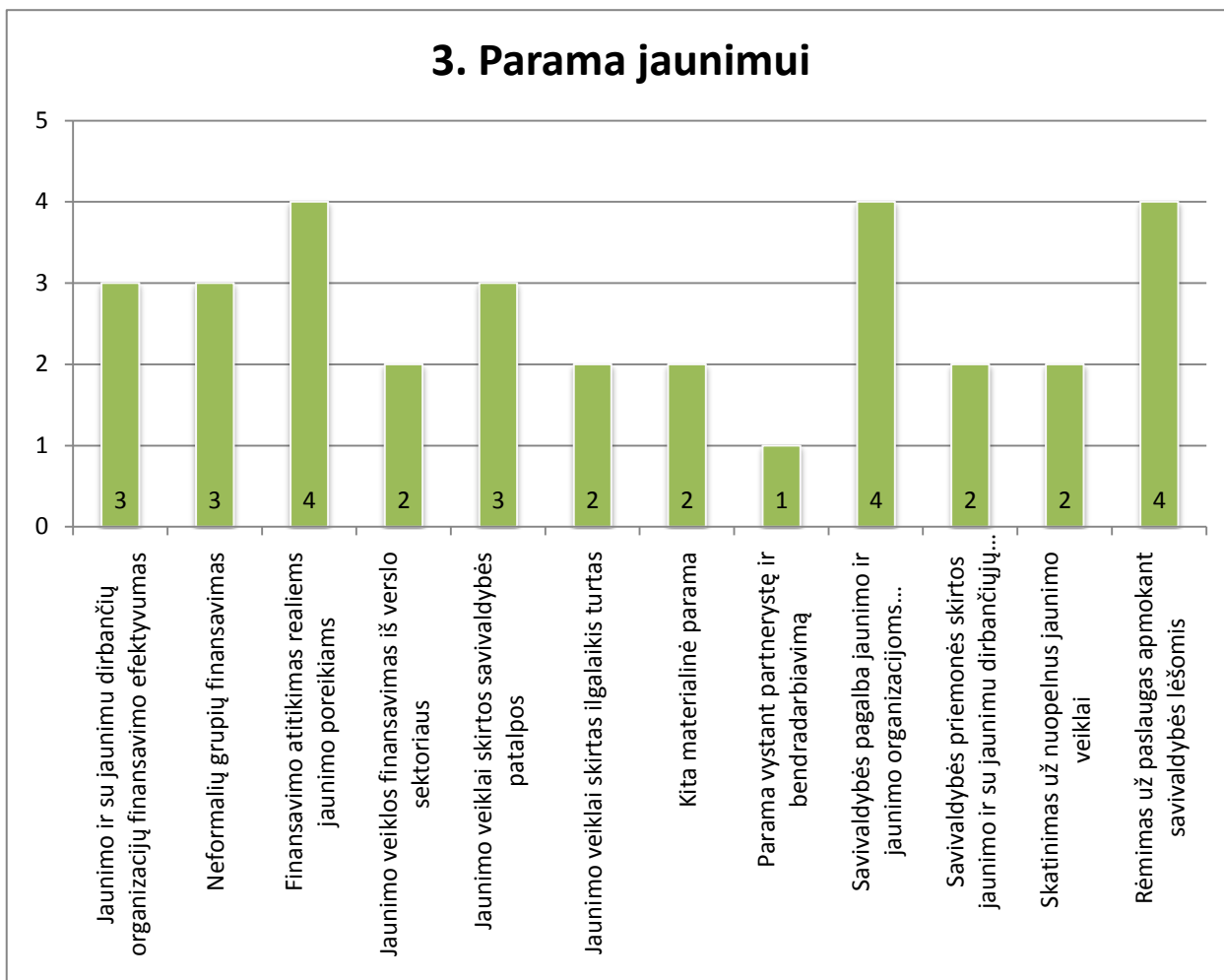
projekto įgyvendinimo laikotarpiu, tad jo veiklos rezultatai turėtų būti vertinami vėliau. Bendrąja prasme jaunimo centras yra svarbi įstaiga jaunimo politikos įgyvendinimui ir jauno žmogaus užimtumo skatinimui. Rekomenduojama artimiausiu metu Jaunimo reikalų taryboje parengti Jaunimo politikos strategiją, ją aptarti su jaunimo organizacijomis ir kitais socialiniais partneriais bei patvirtinti Savivaldybės taryboje. Strategijos pagrindu parengti ilgalaikius ir trumpalaikius veiklos planus, planuoti biudžetus ir pan.

Jaunimo reikalų taryba yra sudaryta ir vykdo veiklą, tačiau nėra aiškūs jaunimo atstovų skyrimo principai. Rekomenduojama detaliau aprašyti jaunimo delegavimą į Jaunimo reikalų tarybą. Galimas delegavimo principas – visuotinis rajone veikiančių jaunimo organizacijų susirinkimas, kurio metu būtų renkami jaunimo atstovai.

Vertintojų grupės teigimu, jaunimas dalyvauja bendruomenių veikloje, tačiau tai vyksta ne visose bendruomenėse. Savivaldybė neturi su jaunimu dirbančių organizacijų sąrašo ir į jų veiklą įtraukiamų jaunų žmonių skaičių. Jaunimo organizacijų ir iniciatyvų skaičius savivaldybėje yra pakankamas, tačiau neformalių jaunimo judėjimų savivaldybė nėra įsivardinusi, jų veikla skatinama tik teoriškai. Formaliojo švietimo įstaigų veikloje jaunimas dalyvauja, mokyklose veikia mokinių savivaldos. Globos namuose jaunimas yra tik vykdomų veiklų dalyviai. Sprendimų priėmime dalyvauja tik patys aktyviausi jauni žmonės. Atstovavimas vyksta per Jaunimo reikalų tarybą.

Šioje vertinimo dalyje labiausiai pasigendama situacijos žinojimo savivaldybėje. Siūloma nuolat vykdyti jaunimo dalyvavimo bendruomenėse, neformaliuose judėjimuose analizę. Tikslinga būtų bendradarbiauti su bendruomenių aktyvu, skleidžiant darbo su jaunimu metodų patirtį. Didelis dėmesys turėtų būti skiriamas jaunimo veiklos efektyvinimui mokyklose, kadangi būtent čia galėtų prasidėti aktyvi ir kryptinga jaunimo veikla. Ekspertų nuomone šiandien veikiančios priemonės yra nepakankamos, o sistemingas jaunųjų lyderių ugdymas turėtų būti vienas iš jaunimo politikos strategijos prioritetų.

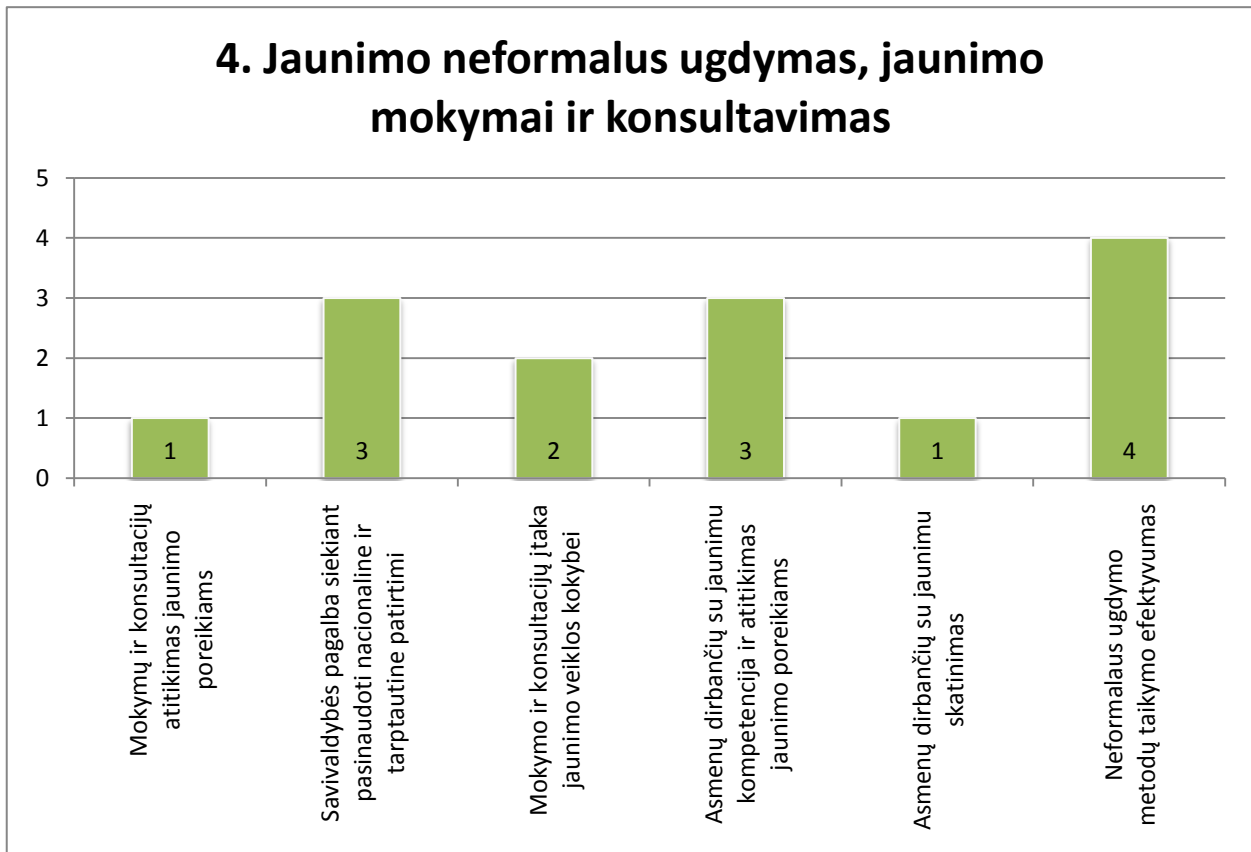

Jaunimo veiklos finansavimas vyksta finansavimo nuostatų pagrindu. Šie nuostatai buvo patvirtinti 2007 metais ir juose yra įvardinti visi remiamų veiklų prioritetai, tačiau šių nuostatų galiojimas šiandien parodo, kad prioritetai yra bendrinio pobūdžio, faktiškai neįpareigojantys jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas spręsti specifines problemas. Siūlome kiekvienais metais pasitvirtinti konkrečius konkursų prioritetus, pavyzdžiui, „projektai, kuriais skatinamas jaunimo nedarbo mažinimas“, „neformalių jaunimo grupių veiklos efektyvumo stiprinimas“ ir pan.

Bendradarbiavimas su verslo sektoriumi vyksta tik pavieniais atvejais. To priežastys yra kelios – jaunimas nemoka bendrauti su verslo sektoriaus atstovais ir (arba) verslo sektorius neturi informacijos apie jaunimo projektus. Jaunimo reikalų koordinatoriui siūloma bendradarbiauti su savivaldybės specialistais, atsakingais už verslo sektoriaus skatinimą, paslaugų verslui tekimą. Jaunimo organizacijos

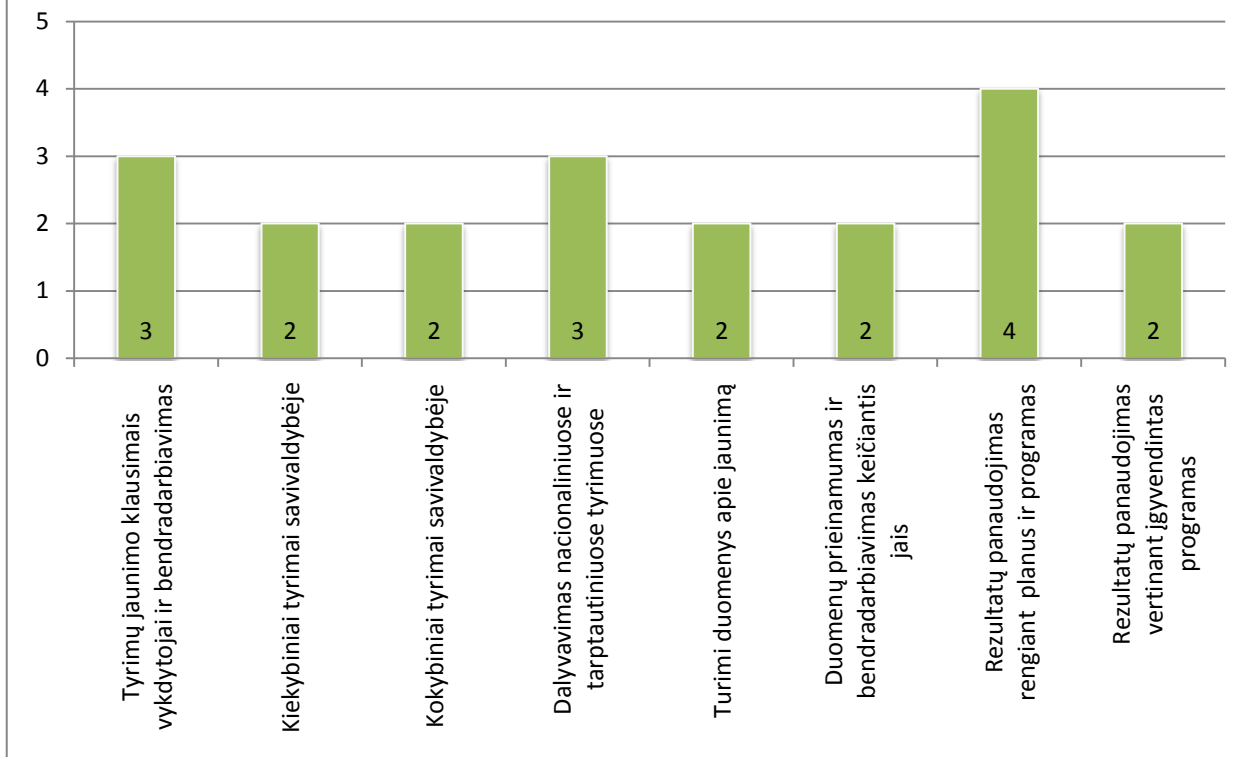
turėtų būti įgalinamos (mokymų ar kitų praktinių veiklos formų pagalba) bendrauti su verslo sektoriumi, siūlyti savo idėjas ir kartu įgyvendinti jas.

Sveikintinas savivaldybės numatytas kompensavimas už organizacijų registravimo išlaidas – tai nereikalauja didelių biudžeto išlaidų, bet suteikia galimybę norintiems registruoti savo organizaciją.

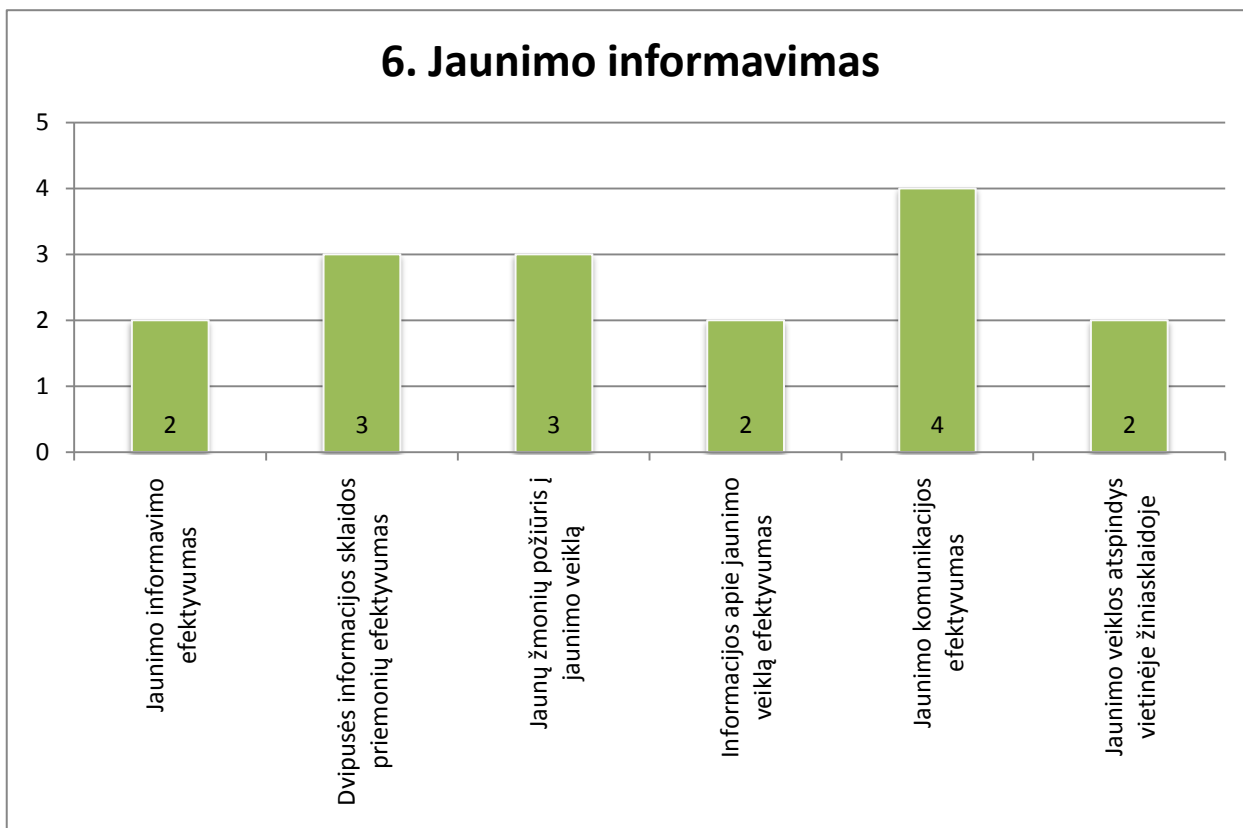

Mokymų rajone nėra pakankamai. Jaunimo lyderius dėl veiklos vykdymo konsultuoja tik jaunimo reikalų koordinatorius. Ekspertų nuomone, savivaldybė turėtų skirti didesnę dėmesį jaunimo lyderių ugdymui, jų veiklos efektyvumo gerinimui. Šios veiklos galėtų būti vykdomos pasitelkiant organizacijas veikiančias nacionaliniu mastu, skiriant papildomas lėšas iš savivaldybės biudžeto.

5. Tyrimai jaunimo klausimais ir stebėseną

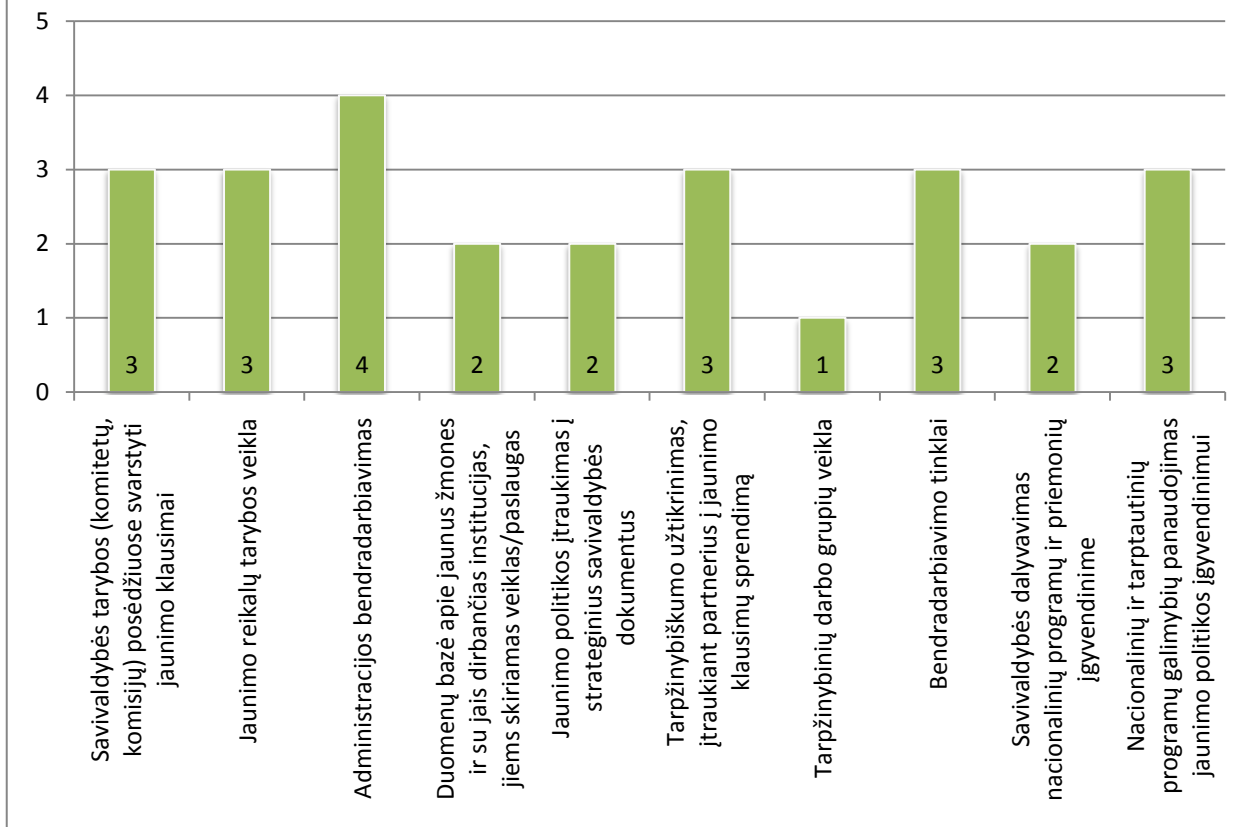

Jaunimo tyrimai nėra stiprioji savivaldybės jaunimo politikos dalis. Pagrindiniai vykdyti tyrimai buvo inicijuoti nacionaliniu mastu. Stipriausia dalis – rezultatų panaudojimas rengiant programas ir priemonių planus. Rekomenduotume savivaldybei aiškiai įsivardinti atliekamų tyrimų poreikį. Savivaldybė turėtų turėti aiškų matymą kokių tikslu ir kokie tyrimai yra atliekami, kokių rezultatų jais yra siekiama. Šiuo metu susidaro vaizdas, kad tyrimai yra vykdomi tik todėl, kad jų reikia, o rezultatai aprašomi rengiamuose dokumentuose tik todėl, kad to reikalauja dokumentų rengimo metodikos.

Jaunimo informavimas nėra koordinuojamas. Komunikacija tarp organizacijų, organizacijų ir jaunimo, jaunimo ir savivaldybės, savivaldybės ir organizacijų vyksta chaotiškai. Šiai jaunimo politikos sričiai savivaldybėje nėra skiriamas pakankamas dėmesys. Jaunimo informavimui yra naudojamos standartinės priemonės. Siūloma išanalizuoti jaunimo pasiekiamumo kanalus ir jiems priimtinas informacijos pateikimo būdus – tai galėtų būti atlikta jaunimo reikalų taryboje ar kokybinio tyrimo fokus grupės pagrindu, kurios įgyvendinimo rezultate būtų galima žymiai efektyviau informuoti jaunus žmones apie veiklą savivaldybėje. XXI amžiuje informavimas gali būti vykdomas be didesnių finansinių resursų, tačiau tam turi būti skiriamas išskirtinis dėmesys. Idealiu atveju savivaldybėje turėtų veikti visuminė jaunimo informavimo sistema.

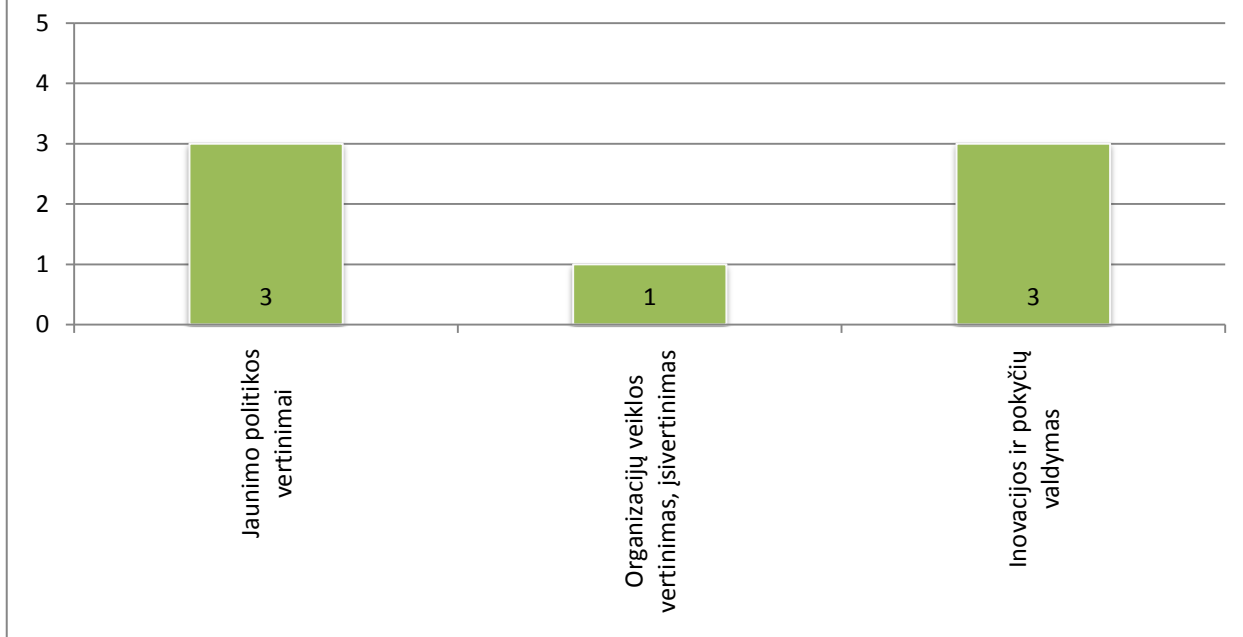
7. Tarpžinybiškumas, tarpsektoriškumas (jaunimo politikos integralumas)

Didžiausia problema sprendžiant su jaunimu susijusius klausimus iškyla, stengiantis užtikrinti tarpžinybiškumą, įtraukiant partnerius į jaunimo klausimų sprendimą, todėl reikėtų glaudesnio savivaldybės administracijos bendradarbiavimo, socialinių partnerių įtraukimo, nepamirštant verslo ir žiniasklaidos atstovų. Problemos įgyvendinant jaunimo politikos priemones rajone pirmiausia kyla dėl nesusikalbėjimo tarp atskirų partnerių.

Rekomenduojama į JRT posėdžius bent kartą į metus pakviesti suinteresuotas grupes - pristatyti jiems jaunimo veiklą, išylančias problemas bei kartu ieškoti sprendimų ir juos įgyvendinti. Savivaldybė ar jaunimo organizacijos galėtų inicijuoti temines diskusijas probleminių klausimų aptarimui. Pirmieji žingsniai galėtų būti išsiaiškinimas ką kokia organizacija, įstaiga veikia, kokie yra jų veiklos prioritetai ir ieškoti galimų bendradarbiavimo taškų.

8. Jaunimo politikos vertinimas ir inovacijos vykdančią jaunimo politiką savivaldybėje

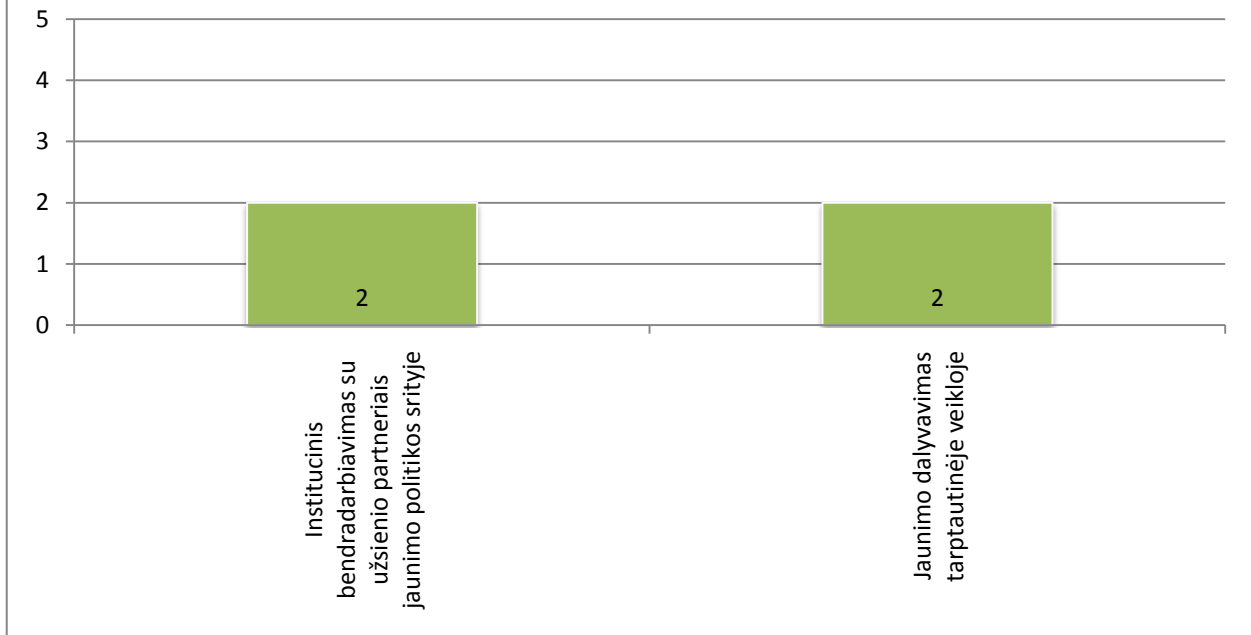
Veiklos vertinimo ar įsivertinimo tradicijų rajone nėra. Pavienius įsivertinimus atlieka jaunimo organizacijos, teikdamos projektų įgyvendinimo ataskaitas, tačiau sistemos, kuri leistų įsivertinti veiklos efektyvumą ir nusimatyti tobulinimo prioritetus nėra.

Siekiant šioje srityje padaryti proveržį, su jaunimu dirbantys asmenys turėtų padėti jaunimui kritiškai pažiūrėti į veiklą ir nukreipti juos tinkama linkme, motyvuojant veikti jaunimo organizacijose. Reikėtų sisteminti dabar renkama informaciją ir analizuoti ne momentinę situaciją, o jaunimo organizacijose vykstančius pokyčius.

Savivaldybės jaunimo politikos įgyvendinimo kokybės vertinimai turėtų būti atliekami reguliariai, rengiant išvadas ir rekomendacijas, jas įgyvendinant ir vėl įsivertinant rezultatus.

9. Tarptautinių ryšių ir bendradarbiavimo palaikymas

Tarptautiniai ryšiai ir bendradarbiavimas – silpniausiai vertintojų grupės įvertinta savivaldybės jaunimo politikos sritis. Tarptautinė veikla turėtų būti suprantama kaip įrankis patirties mainams, naujų idėjų paieškai ir pan. Koordinatorius turėtų imtis iniciatyvos ir esančiuose bendradarbiavimo susitarimuose su giminingomis savivaldybėmis (miestais ar rajonais) būtų numatyta jaunimo politikos sritis. Tai galėtų pasitarnauti kaip jaunimo srityje veikiančių asmenų skatinimo įrankis ir tuo pačiu būti proveržiu naujų programų įgyvendinimui. Jaunimo tarptautinio bendradarbiavimo skatinimui būtų galima surengti JTBA seminarą apie galimybes jaunimui.

PRIEDAI

1. 2009 m. balandžio 8 d., Jaunimo organizacijų, neformalių jaunimo grupių vadovų susirinkimo protokolas, 1 lapas;
2. 2009 m. sausio 19 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 1 lapas;
3. 2009 m. balandžio 1 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 2 lapai;
4. 2009 m. birželio 5 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 2 lapai;
5. 2009 m. rugpjūčio 13 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 1 lapas;
6. 2009 m. gruodžio 28 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 1 lapas;
7. 2010 m. sausio 21 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 4 lapai;
8. 2010 m. birželio 21 d., Jaunimo reikalų tarybos posėdžio protokolas, 1 lapas;
9. 2010 m. kovo 24 d., Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 metų veiklos ataskaita, patvirtinta Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-82, 15.9. Darbas su jaunimu, 1 lapas;
10. 2007 m. birželio 27 d., Kelmės rajono savivaldybės administracijos biudžeto lėšų jaunimo veiklai teikimo tvarka, patvirtinta Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-252, 2 lapai;
11. 2007 m. gegužės 24 d., Kelmės rajono savivaldybės jaunimo politikos koncepcija, patvirtinta Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-195, 3 lapai;
12. 2010 m. kovo 31 d., Kelmės rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatoriaus pareigybės aprašymas, patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-325, 3 lapai;
13. 2010 m. birželio 29 d., Kelmės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatai, patvirtinti Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-190, 2 lapai;
14. 2007 m. gegužės 4 d., Kelmės rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatai, patvirtinti Kelmės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-163, 2 lapai;
15. 2009 m. balandžio 29 d., Kelmės rajono savivaldybės taryba, Sprendimas dėl Kelmės rajono jaunimo reikalų tarybos sudėties patvirtinimo, Nr. T-209, 1 lapas;
16. 2010 m. kovo 15 d., Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius, Įsakymas dėl studijų rėmimo programos lėšų panaudojimo, Nr. A-250, 1 lapas;

17. 2009 m. sausio 29 d., Kelmės rajono savivaldybės taryba, Sprendimas dėl Kelmės rajono savivaldybės studijų rėmimo programos remiamų specialistų sąrašo patvirtinimo, Nr. T-49, 2 lapai;
18. 2009 m. birželio 8 d., Kelmės rajono jaunimo reikalų taryba, Dėl lėšų jaunimo veiklai finansuoti, 2 lapai;
19. 2009 m. balandžio 1 d., Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktorius, Įsakymas dėl Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo visuomenės sveikatos programoms finansuoti konkurso organizavimo nuostatų patvirtinimo, Nr. A-292, 4 lapai;
20. 2010 m. balandžio 2 d., Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo visuomenės sveikatos programoms finansuoti 2010 metų konkurso laimėjusių projektų sąrašas, patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-523, 2 lapai;
21. 2010 m. balandžio 2 d., Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo visuomenės sveikatos programoms finansuoti konkurso laimėjusių projektų, finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, sąrašas, patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-523, 1 lapas;
22. 2010 m. balandžio 2 d., Kelmės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų naudojimo visuomenės sveikatos programoms finansuoti konkurso laimėjusių projektų, finansuojamų aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšomis, sąrašas, patvirtintas Kelmės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. A-523, 1 lapas;
23. 2008 m. gruodžio 5 d., Kelmės rajono savivaldybės administracija, Dėl projekto "XXIX tradicinės liaudies meno šventės" finansavimo, 1 lapas;
24. 2008 m. rugpjūčio 3 d., Kelmės rajono savivaldybės administracija, Dėl lėšų skyrimo jaunimo šventei, 1 lapas;
25. 2008 m. gegužė 13 d., Kelmės rajono savivaldybės administracija, Dėl patalpų jaunimo užimtumo centrui, 1 lapas;
26. 2008 m. sausio 2 d., Kelmės rajono savivaldybės administracijos jaunimo reikalų koordinatore, Dėl tarptautinės jaunimo dienos 2008 metais finansavimo, Dėl dalyvavimo tarptautiniuose jaunimo projektuose, Dėl dalyvavimo projektinėje veikloje, Dėl jaunimo forumo organizavimo,

Dėl informacinių leidinių leidybos, Dėl jaunimo užimtumo centro įkūrimo, Dėl jaunimo verslumo skatinimo, 3 lapai;

27. 2006 m. lapkričio 15 d., Kelmės rajono savivaldybės administracija, Dėl apdovanojimo padėkos raštu, 1 lapas;

28. 2010 m. vasario 20 d., Kelmės rajono savivaldybės taryba, Sprendimas dėl 2010 metų Kelmės rajono savivaldybės programinio biudžeto patvirtinimo, Nr. T-13, 13 lapų.

KITI INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. 2010 m. kovo 1 d., Jolita Buzaitytė-Kašalynienė, Aušra Kazlauskienė, Angelė Tamulevičiūtė, Jaunimo problematikos tyrimo Jonavos, Kelmės, Skuodo, Telšių, Lazdijų rajonų ir Šiaulių, Klaipėdos miestų savivaldybėse ataskaita, Bendra tyrimo ataskaita;

2. 2010 m. kovo 16 d., Jaunimo problematikos tyrimo Kelmės savivaldybėje ataskaita;

3. 2009 m. Jaunimo politikos plėtros savivaldybėse tyrimas, II dalis, Jaunimo informavimo apie jaunimo politiką septyniose savivaldybėse tyrimas, tyrimo ataskaita.